OSAVUOSIKATSAUS 2-2022

10.10.2022

RAPORTIN TOIMITUSKUNTA

Ritva Viljanen	kaupunginjohtaja
Matti Ruusula	talous- ja strategiajohtaja
Päivi Kandolin	talousarviopäällikkö
Päivi Kunnas	taloussihteeri

OSAVUOSIKATSAUKSEN VASTUUHENKILÖT

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Matti Ruusula	Talous ja strategia, strategia ja tutkimus p. 043 824 9254

KAUPUNKITASON TALOUS

Matti Ruusula	Kaupunkistrategia ja johto, p. 043 824 9254
Päivi Kandolin	Talous ja strategia, talousohjaus, p. 040 626 7613
Vesa Kokkonen	Talous ja strategia, strategia ja tutkimus, p. 043 824 9254
Pirjo van Nues	Talous ja strategia, rahoitus ja riskienhallinta, p. 0400 889 180

TOIMIALAT

Päivi Kandolin	Kaupunkistrategia ja johto, p. 040 626 7613
Hanna Heinikainen	Sosiaali- ja terveydenhuolto, p. 050 312 2109
Raakel Tiihonen	Kasvatus ja oppiminen, p. 050 302 5187
Leena Rusanen	Kaupunkikulttuuri, p. 050 314 5702
Jonna Hohti	Kaupunkiympäristö, p. 043 836 8687

LIIKELAITOKSET

Jyrki Landstedt	Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos, p. 050 314 5385
Helena Salusjärvi-Juopperi	Suun terveydenhuollon liikelaitos, p. 040 716 4822

RAHASTOT

Ossi Huuskonen	Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, p. 0400 815 428
Jari Salonen	Sosiaalisen luototuksen rahasto, p. 040 541 6891
Hannele Nordman	Vahinkorahasto, p. 040 682 4975

HENKILÖSTÖ

Kirsi-Marja Lievonen	Henkilöstö- ja konsernipalvelut, p. 040 570 5593

KONSERNIYHTIÖT

Teija Kauhanen	Konserniohjaus ja -valvonta, p. 050 318 1461

Kannen kuva: Vantaan kaupungin aineistopankki, Ilari Lehtinen

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTAYMPÄRISTÖ ... *1*
Väestön kasvu Vantaalla jatkuu ... 1
Työttömyyden lasku on hidastunut ... 2
Rakentaminen on edellisvuosia hitaampaa ... 5
TALOUDEN KEHITYS ... *6*
Yleinen talouskehitys ... 6
Kaupungin verorahoitus ... 8
Käyttötalous ... 9
Investoinnit ... 10
Rahoitus ... 10
Rahoitusmarkkinat ... 11
SITOVAT TAVOITTEET ... *11*
Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet ... 11
Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet ... 11
KESKEISET TUNNUSLUVUT ... *12*
VEROTULOT ... *12*
TULOSLASKELMA ... *13*
RAHOITUSLASKELMA ... *13*
YLEISHALLINTO ... *14*
KAUPUNKISTRATEGIA JA JOHTO ... *16*
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO ... *21*
KASVATUS JA OPPIMINEN ... *25*
KAUPUNKIKULTTUURI ... *28*
KAUPUNKIYMPÄRISTÖ ... *31*
LIIKELAITOKSET ... *34*
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos ... 34
Suun terveydenhuollon liikelaitos ... 35
RAHASTOT ... *37*
Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto ... 37
Sosiaalinen luototus ... 37
Vahinkorahasto ... 38
INVESTOINNIT ... *39*
Rakentaminen ... 39
Uudisrakentaminen ... 39
Korjausrakentaminen ... 40
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt ... 41
Aineeton omaisuus ... 41
Julkinen käyttöomaisuus ... 41
Irtain omaisuus ... 42
Kiinteä omaisuus ... 42
Osakkeet ja osuudet ... 42
Liikelaitosten investoinnit ... 42
HENKILÖSTÖ ... *43*
VANTAAN KAUPUNGIN SUURIMMAT TYTÄRYHTIÖT ... *44*

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Toimintaympäristön ennakoiminen on tällä hetkellä vaikeaa. Yli kahden vuoden ajan koronapandemia on vaikeuttanut toimintaympäristön analysointia, eikä pandemia ole vielä ohi. Koronatautuntojen ilmaantuvuus on edelleen korkeaa ja yhteiskunta on vasta palautumassa koronan aiheuttamista häiriöistä.

Suuremmaksi haasteeksi toimintaympäristöanalyyseille on muodostunut taloudellinen toimintaympäristö ja maailmanpoliittinen epävarmuus. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on jatkunut jo yli puoli vuotta. Sota ja siihen liittyvät sanktiot ja vastasanktiot ovat vaikuttaneet vahvasti inflaatioon, joka on kiihtynyt koko Euroopassa. Tulevana talvena energiasta voi olla pulaa. Inflaatio on pakottanut myös Euroopan keskuspankin nostamaan ohjauskorkoja, mikä heijastuu markkinakorkoihin.

Mahdollista on, että Suomi ja Eurooppa ovat ajautumassa taantumaan. Tämän seurauksena voidaan olettaa, että hyvä työllisyyskehitys ja rakentamisen tahti tulevat hidastumaan. Väestökehitys on ollut vaikeasti ennakoitavaa koko korona-ajan. Todennäköisesti myös epävarmuus, inflaatiokehitys ja nousevat korot vaikuttavat ihmisten muuttohaluihin.

Väestön kasvu Vantaalla jatkuu

Koronapandemia hidasti Vantaan väestönkasvua selvästi. Vuonna 2019 Vantaan väestön kasvoi 5 606 hengellä, kasvun ollessa vain 1 975 vuonna 2021. Vuoden 2022 aikana väestökasvussa ei olla päästy lähellekään koronaa edeltävää tasoa, mutta kasvu on kuitenkin ollut nopeampaa kuin vuonna 2021. Elokuuhun 2022 mennessä Vantaan väestö oli kasvanut vuoden 2022 aikana 1 993 henkeä. Huomattavaa on kuitenkin se, että heinäkuusta elokuuhun Vantaan väestö pieneni. Laskua oli melkein 300 henkeä.

Kuvio 1: Väestönkasvu Vantaalla vuosina 2019–2022, kuukausittaiset kertymät (vuoden 2022 osalta ennakkotieto)

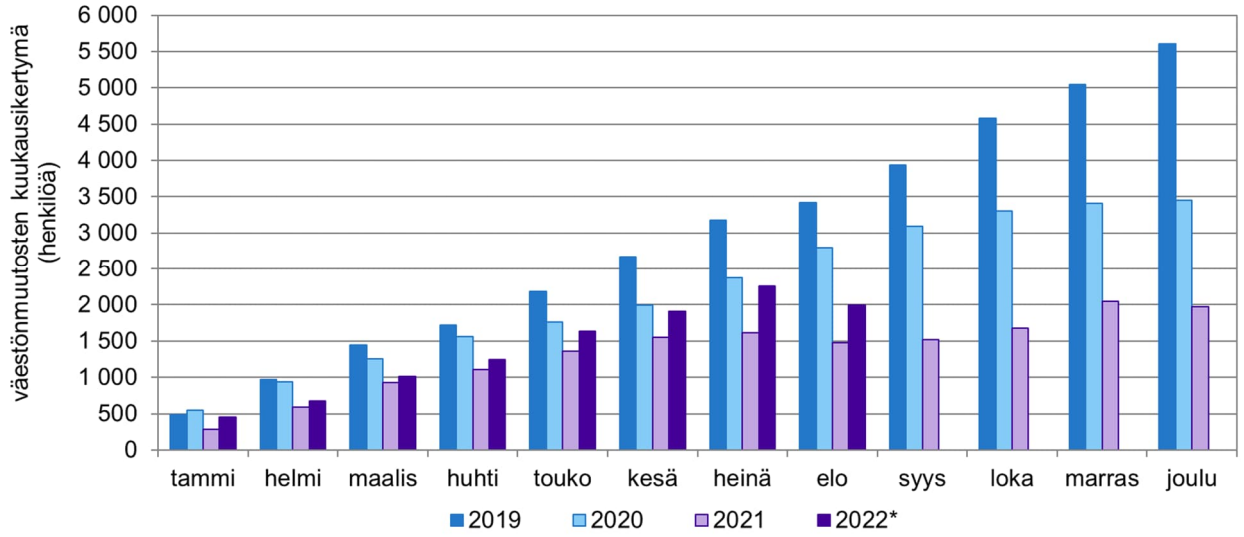

Lähde: Tilastokeskus, päivitetty 20.9.2022

Vantaan väestöä kasvattaa etenkin nettomaahanmuutto. Nettomaahanmuutto on ollut elokuuhun 2022 mennessä 1919 henkeä. Samana aikana luontainen väestönlisäys on ollut 480 henkeä. Kuntien välinen nettomuutto on kuitenkin pienentänyt Vantaan väestöä 538 hengellä. Kuntien välinen nettomuutto on painunut tappiolle koronakriisin alettua, mutta nettomuuttotappio on kuitenkin ollut pienenemässä koko ajan. Tosin elokuussa se näyttää taas kiihtyneen suhteessa alkuvuoteen.

Nopeimmin kasvava kaupunki alkuvuodesta 2022 on ollut Espoo. Se on myös Oulun lisäksi ainoa suuri kaupunki, joka saa väestökasvua niin kuntien välisestä nettomuutosta, luontaisesta väestönlisäyksestä kuin nettomaahanmuutostakin. Toiseksi nopein kasvaja on Helsinki, jonka väestönkasvu

painottuu vahvasti nettomaahanmuuttoon. Vantaa on neljänneksi nopein kasvaja. Tampere kasvaa selvästi nopeammin etenkin kuntien välisen nettomuuton vauhdittamana.

Suurien kaupunkien osalta nettomaahanmuuton merkitys väestöä kasvattavana tekijänä korostuu ja se kasvattaa väestöä kaikissa suurissa kaupungeissa. Lahdessa nettomaahanmuutto on ollut ainoa väkilukua kasvattava tekijä. Lahden ja Porin väkiluvut ovat alkuvuodesta pienentyneet.

Kuvio 2: Väestönmuutosten ennakkotiedot kymmenessä suurimmassa kaupungissa tammi-elokuussa 2022

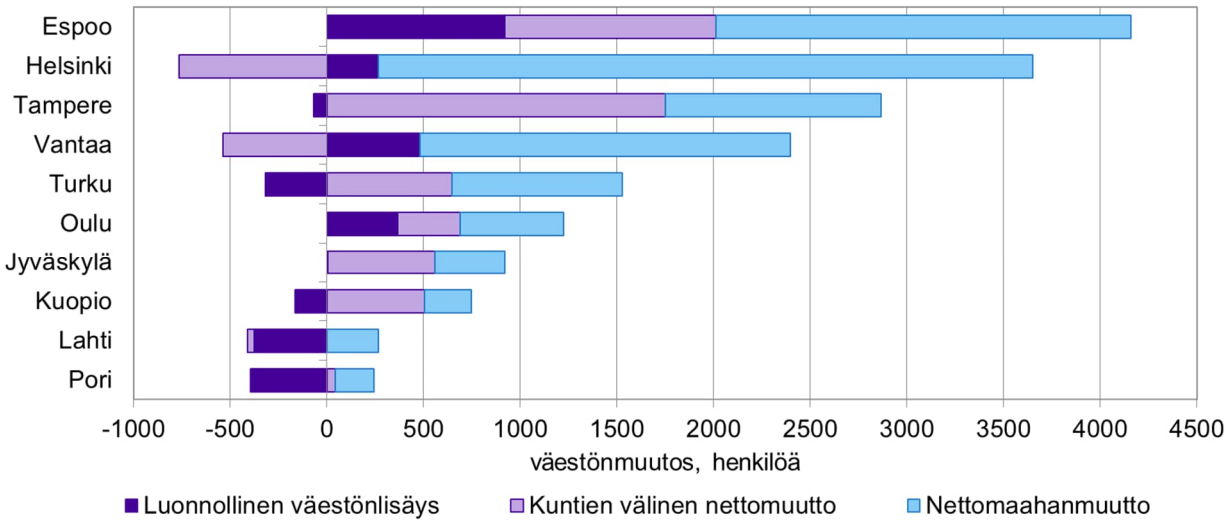

Lähde: Tilastokeskus, päivitetty 20.9.2022

Työttömyyden lasku on hidastunut

Koronapandemian käynnistyttyä työttömyys lähti nopeaan kasvuun. Rajoitusten purkamisen jälkeen työttömyys parani nopeasti ja etenkin lomautettuja kutsuttiin töihin. Nopein työllisyyden elpyminen on nyt kuitenkin tasaantunut. Vuoden takaisesta tilanne on parantunut selvästi. Kun vuoden 2021 elokuussa työttömiä oli 17 443, oli määrä laskenut 13 648 työttömään vuoden 2022 elokuuhun mennessä. Koronaa edeltävään tasoon on vielä matkaa. Vuonna 2019 elokuussa työttömiä oli 10 186.

Kuvio 3: Työttömät (lomautetut mukaan lukien) kuukauden lopussa vuosina 2019–2022

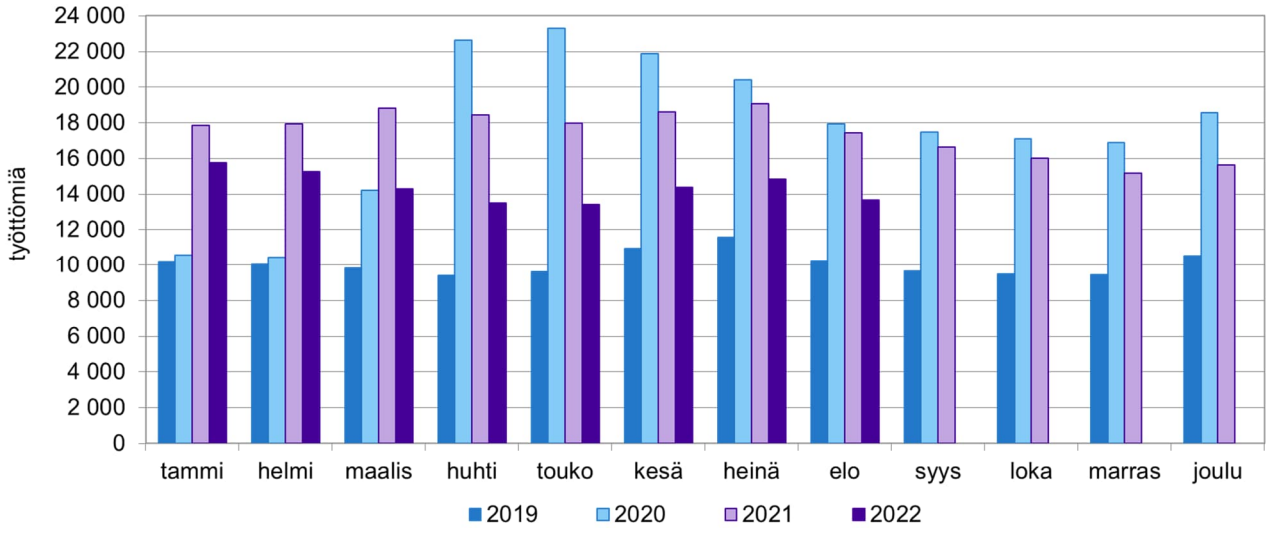

Lähde: TEM, päivitetty 20.9.2022

Työttömyyden kehityksessä huolestuttavana voidaan pitää pitkäaikaistyöttömyyden korkeaa tasoa. Koronakriisin alettua pitkäaikaistyöttömyys nousi nopeasti ja sen lasku alkoi myöhemmin kuin muun työttömyyden. Pitkäaikaistyöttömyyden lasku näyttää hidastuneen jälleen. Elokuussa 2022 Vantaalla oli 5 845 pitkäaikaistyötöntä, eli yli vuoden työttömänä ollutta henkilöä. Ennen koronakriisin puhkeamista pitkäaikaistyöttömien määrä oli noin 2 400.

Myös nuorisotyöttömyys nousi selvästi koronakriisin myötä. Tämä oli ennakoitavaa, koska koronarajoitukset kohdistuivat etenkin palvelualoihin, joilla työskentelee paljon nuoria. Nuorisotyöttömyys on ollut laskussa, mutta se ei ole saavuttanut vielä koronaa edeltävää tasoa. Vantaalla oli 1 472 alle 25-vuotiasta työtöntä elokuussa 2022. Nuorisotyöttömyydellä on selkeästi kausivaihtelua, se nousee aina kesäksi ja laskee syksyllä.

Kuvio 4: Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrät Vantaalla vuoden 2012 tammikuusta lähtien

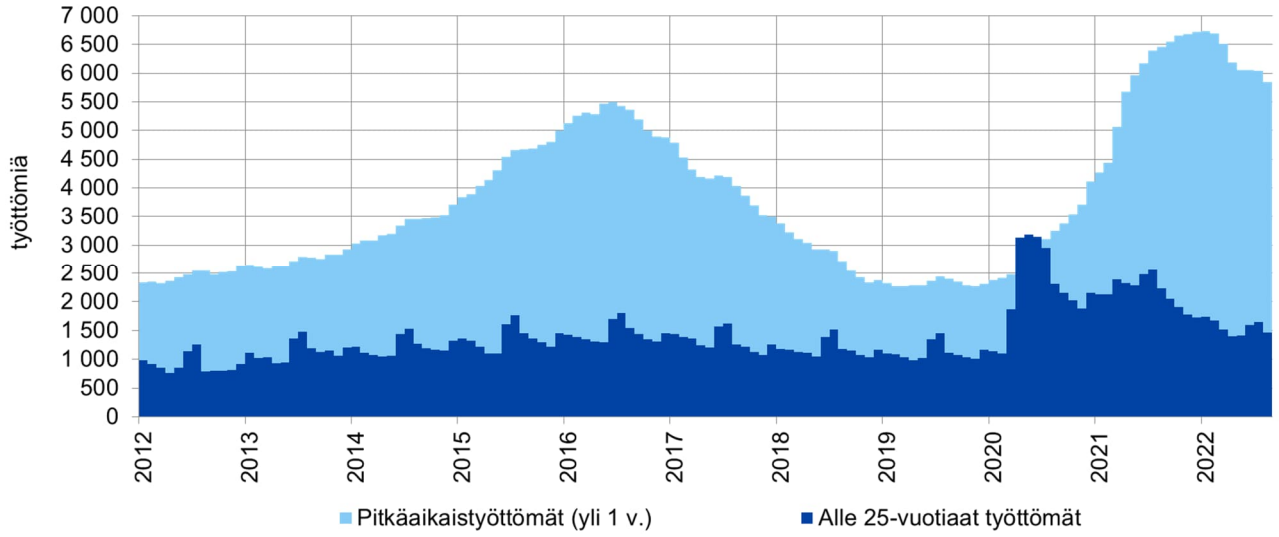

Lähde: TEM, päivitetty 20.9.2022

Työttömyys on Vantaalla sukupuolittunut ilmiö. Työttömiä naisia on ollut koko ajan miehiä vähemmän – lukuun ottamatta kesäkuuta 2020. Koronakriisin alettua naisten työttömyys nousi miehiä nopeammin ja vastaavasti laski nopeammin koronakriisin helpotettua. Elokuussa 2022 naisia oli työttömänä 6 445 ja miehiä 7 203.

Kuvio 5: Työttömien miesten ja naisten määrät Vantaalla vuoden 2020 tammikuusta lähtien

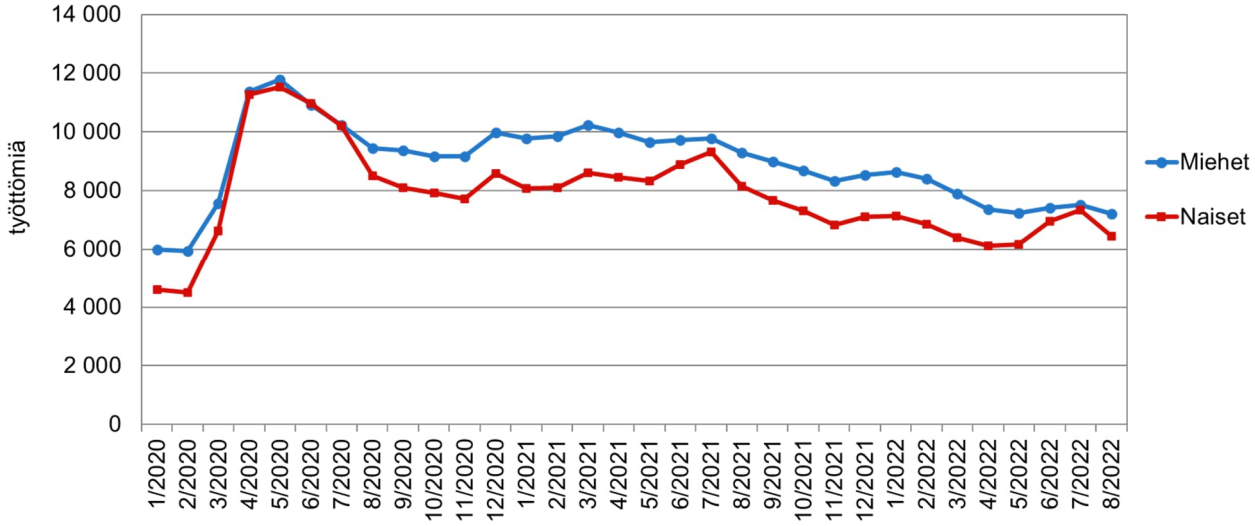

Lähde: TEM, päivitetty 20.9.2022

Työttömyys on kehittynyt jokseenkin samalla tavalla kuudessa suurimmassa kaupungissa. Kaikissa kuudessa suurimmassa kaupungissa näkyy koronan aiheuttama nopea nousu ja sitä seurannut lasku.

Tampereella työttömyys nousi koronakeväällä kuuden suurimman kaupungin korkeimmaksi, mutta työttömyys myös laski nopeasti. Oulussa työttömyys lähti nousuun matalammalta tasolta, mutta on jäänyt korkeammalle tasolle kuin Tampereella.

Vantaalla työllisyys on kehittynyt myönteisesti myös verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin. Pitkään korkein työttömyysaste vuorotteli Vantaan ja Turun välillä, mutta nyt Vantaan työttömyys on painunut myös Oulun työttömyyden alapuolelle.

Vuoden 2022 elokuussa matalin työttömyys oli Espoossa 8,5 prosenttia ja korkein Turussa 12,1 prosenttia. Vantaan työttömyysprosentti oli 10,8.

Kuvio 6: Työttömyysaste (%) Vantaalla ja muissa suurissa kaupungeissa vuoden 2020 tammikuusta lähtien

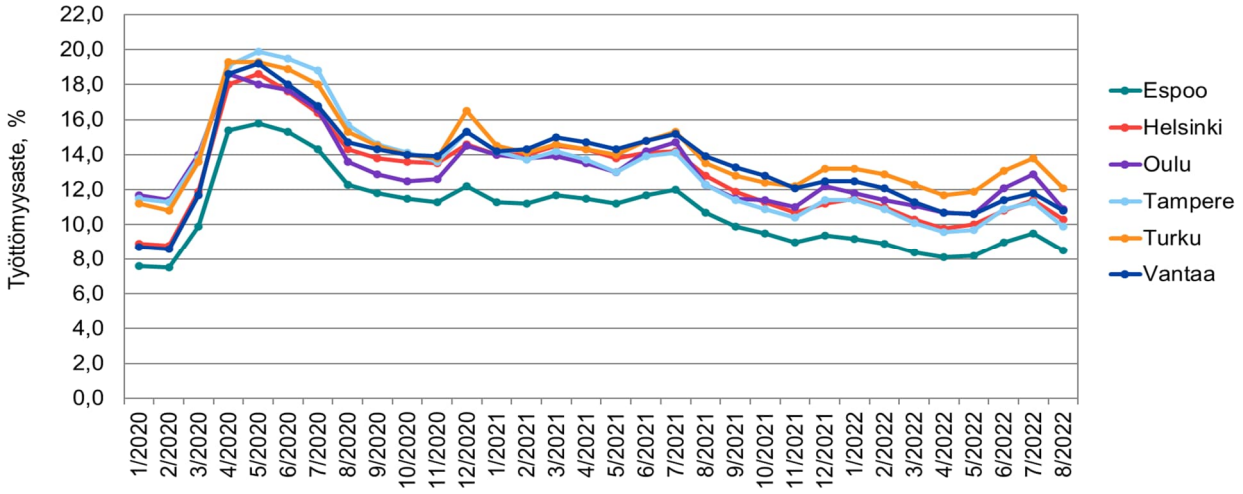

Lähde: TEM, päivitetty 20.9.2022

Avoimien työpaikkojen kehitys on ollut Vantaalla positiivista. Vuoden 2022 jokaisena kuukautena avoimia työpaikkoja on ollut enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana kuukautena elokuuhun asti. Avoimien työpaikkojen määrä ylittää myös koronaa edeltäneen vuoden 2019.

Avoimien työpaikkojen korkea määrä yhdistettynä korkeaan pitkäaikaistyöttömyyteen kertoo työmarkkinoiden rakenteellisista ongelmista. Elokuussa 2022 Vantaalla oli 3 796 avointa työpaikkaa.

Kuvio 7: Avoimet työpaikat kuukauden lopussa vuosina 2019–2022

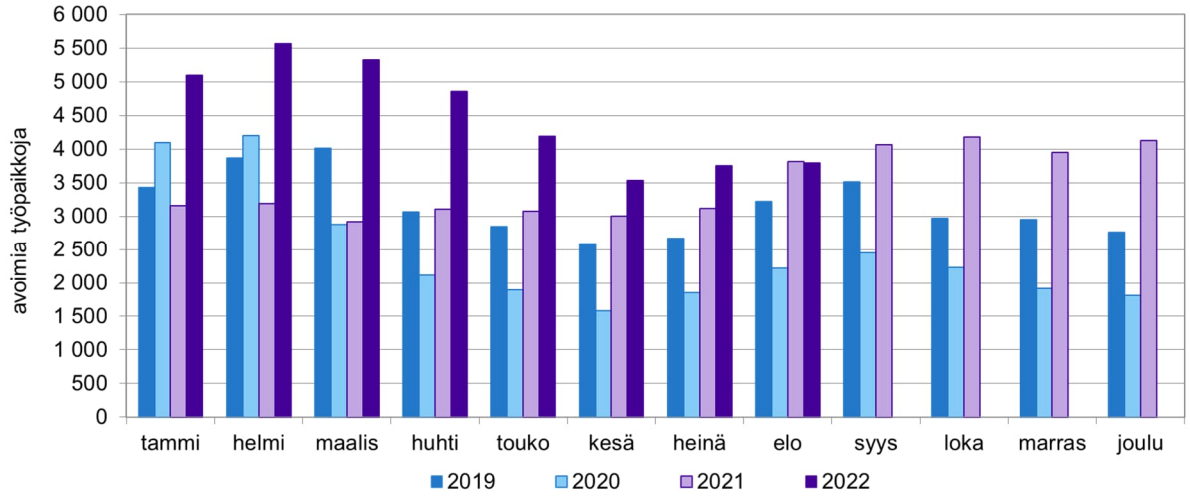

Lähde: TEM, päivitetty 20.9.2022

Työllisyyden kehittymistä on tällä hetkellä vaikea ennustaa. Talous saattaa luisua taantumaan. Toistaiseksi työllisyys on kuitenkin kehittynyt myönteisesti ja avoimia työpaikkoja on edelleen runsaasti.

Rakentaminen on edellisvuosia hitaampaa

Alkuvuodesta Vantaalla myönnettiin selvästi vähemmän rakennuslupia kuin aikaisempina vuosina. Kesään mennessä rakennuslupien määrä oli kuitenkin noussut aikaisempien vuosien tasolle. Lupien kokonaisvaihtelussa on eri vuosien välillä eroa, eivätkä ne jakaannu selkeästi vuodenaikojen välillä. Elokuuhun 2022 mennessä Vantaalla oli myönnetty 1 766 rakennuslupaa. Edellisen vuoden vastaavana ajankohtana rakennuslupia oli myönnetty 1 806.

Kuvio 8: Vantaalla myönnettyjen asuntorakentamislupien (asuntoja, ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2019–2022

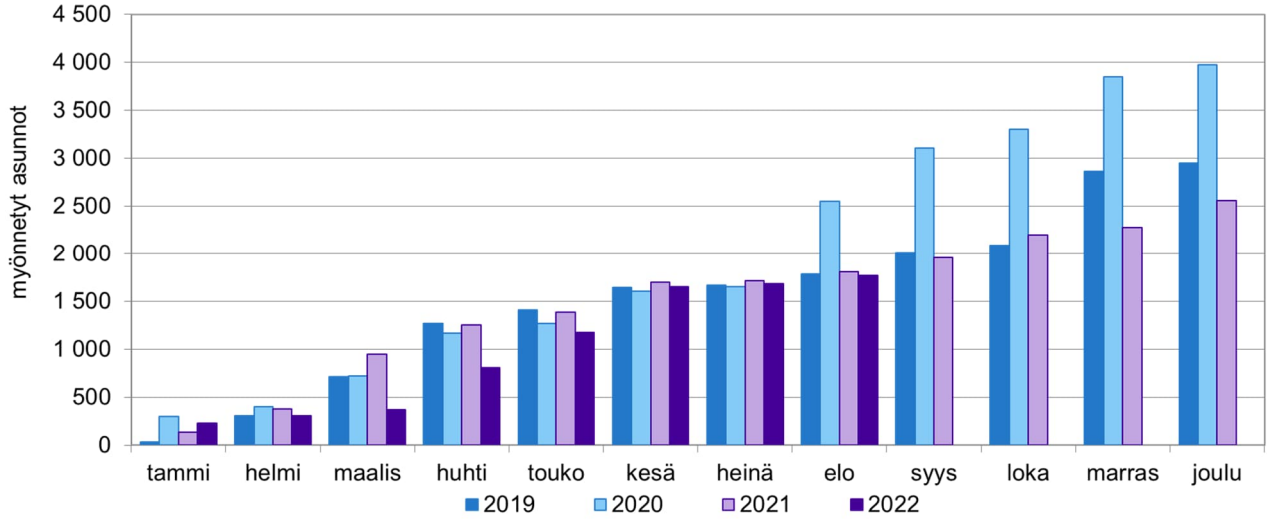

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 16.9.2022

Vantaalla on aloitettu elokuussa 2022 vähemmän asuntoja kuin edellisenä vuonna samaan aikaan. Yhteensä vuoden 2022 elokuuhun mennessä Vantaalla oli aloitettu 1 451 asunnon rakentaminen. Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan mennessä Vantaalla oli aloitettu rakentaa 1 829 asuntoa.

Kuvio 9: Vantaalla aloitettujen asuntojen (ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2019–2022

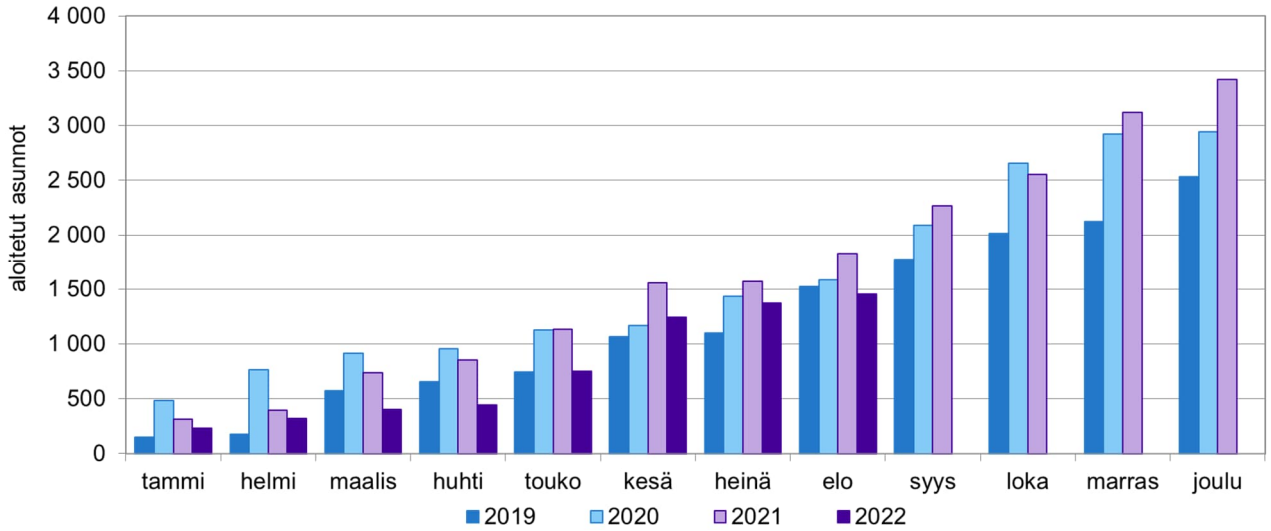

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 16.9.2022

Valmistuneiden asuntojen määrä on vuoden 2022 elokuuhun mennessä ollut pienempi kuin edellisenä kolmena vuotena vastaavana ajankohtana. Elokuuhun 2022 mennessä Vantaalle on valmistunut 1 520 asuntoa. Vuoden 2021 vastaavaan ajankohtaan mennessä asuntoja oli valmistunut 1 885. Valmistuvien asuntojen määrä on ollut Vantaalla laskussa viimeiset neljä vuotta.

Kuvio 10: Vantaalla valmistuneiden asuntojen (ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2019–2022

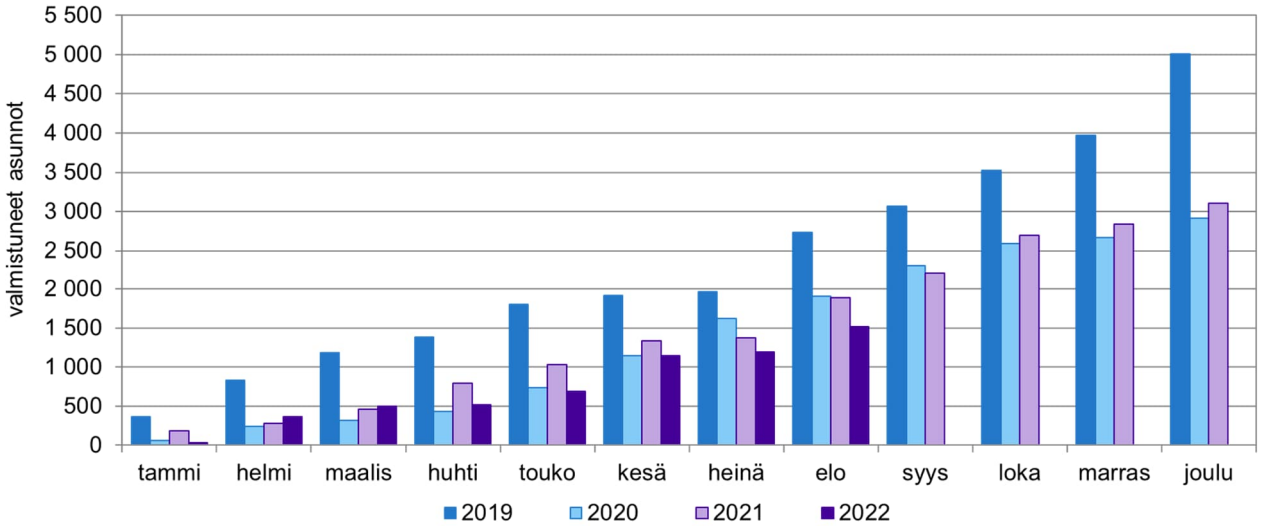

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 16.9.2022

TALOUDEN KEHITYS

Yleinen talouskehitys

Talouden kehittymisen ennakointi on tällä hetkellä todella haasteellista. Vuonna 2021 Suomen BKT oli kasvanut 3,5 prosenttia ja kasvun ennustettiin jatkuvan vuonna 2022. Vielä alkuvuodesta 2022 Suomen ja maailman taloutta leimasi nopea elpyminen koronakriisistä. Talous kasvoi selvästi ja työttömyys pieneni. Ensimmäisen neljänneksen aikana kasvua kertyi 2,3 prosenttia vuoden takaiseen verrattuna. Koko alkuvuosi näyttääkin vielä hidasta talouskasvua. Työpäiväkorjattu BKT kasvoi kesäkuussa 2022 1 prosentilla vuoden takaisesta.

Talouskasvu jatkui edelleen kesällä, mutta vauhti näyttää hidastuvan. Talouskehitykseen on vaikuttanut vahvasti Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Suomen kannalta merkittävimmät vaikutukset ovat tulleet EU:n Venäjälle asettamista sanktioista ja Venäjän vastasanktioista sekä energiatoimitusten arvaamattomuudesta.

Vallitsevassa tilanteessa talouden kehitykseen liittyy kolme, toisiinsa liittyvää epävarmuustekijää. Inflaatio on noussut nopeasti Suomessa ja EU:ssa. Inflaation taustalla on monia tarjontaan liittyviä häiriöitä, joista osa syntyi jo koronakriisin takia. Venäjän hyökkäyssota laajensi ongelmia. Näistä merkittävin on energian hinta, kun fossiilisten polttoaineiden (kaasu, öljy ja kivihiili) saatavuus Venäjältä on häiriintynyt. Tämä uhkaa Eurooppaa ml. Suomea energiakriisillä tulevana talvena. Inflaatio on pakottanut Euroopan keskuspankin aloittamaan historiallisen nopeat koronnostot. Tämä on luonut uhan stagflaatiosta, sillä koronnostoihin on lähdetty, vaikka Eurooppaa uhkaa taantuma.

Suomen inflaatio oli 7,8 prosenttia heinäkuussa 2022. Eniten inflaatiota kiihdyttivät sähkön, bensiinin ja dieselin hinnat. Euroaleen inflaatio oli samaan aikaan 8,9 prosenttia. Nopeasta inflaatiovauhdista huolimatta on huomattavaa, että Suomen inflaatioaste on euroalueen toiseksi matalin. Hitaampaa inflaatio on ollut vain Maltalla ja Ranskassa. Nopein inflaatio, yli 20 prosenttia, on ollut Baltian maissa. Suomen muuta Eurooppaa matalampi inflaatio saattaa tukea Suomen vientiteollisuuden kilpailukykyä ja näin pehmentää mahdollisen taantuman työllisyysvaikutuksia.

Inflaation takia Euroopan keskuspankki on aloittanut koronnostot. Syyskuun alussa EKP teki merkittävän 0,75 prosentin koronnoston nostaen ohjauskorkonsa 1,25 prosenttiin. Suomalaisten kotitalouksien kannalta keskeiset viitekorot eli euribor-korot ovat nousseet EKP:n ohjauskorkojen myötä. Syyskuun loppupuolella 12 kuukauden euribor oli jo yli 2,5 prosenttia. Nousu on ollut merkittävä, kun vielä huhtikuussa 2022 sama korko oli negatiivinen. Koronnousut syövät nopean inflaation lisäksi kotitalouksien ostovoimaa. Huomattavaa on myös se, että palkankorotukset ovat jääneet inflaatiosta jälkeen, jolloin ostovoima pienenee.

Edellä mainittujen tekijöiden takia Suomen talouskasvun oletetaan hidastuvat tai jopa painuvan taantumaan lähitulevaisuudessa. Useimmat ennusteet olettavan Suomen talouden kasvavan vielä 2023, mutta hitaasti. Valtiovarainministeriö ennustaa syksyn ennusteessaan vuoden 2023 kasvuksi 0,5 prosenttia. Tilanne muuttuu nopeasti ja tämä haastaa ennusteiden tekijät.

Nopeasti nousevien elinkustannusten takia on huomioitava, että esim. kotitaloudet saattavat ajautua vaikeuksiin, vaikka työttömyyden ei ennusteta nopeasti nousevankaan. Talvella 2022–2023 energiasta saattaa tulla aidosti pulaa ja tämä edellyttää uudenlaista varautumista. Energian saatavuushaasteiden takia myös talven säätiloilla on oleellisesti merkitystä.

Keskipitkälläkin aikavälillä talouteen vaikuttaa mm. se kuinka pitkään Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu, miten sanktiot puretaan, kun rauha on saavutettu ja lopulta luonnollisesti se, löydetäänkö venäläiselle energialle korvaavia lähteitä.

Vahva talous- ja työllisyyskehitys on pienentänyt koronapandemian julkiseen talouteen synnyttämää mittavaa epätasapainoa. Talouskasvu hidastuu vuonna 2022, mutta työllisyys kasvaa ja julkinen talous kohenee verotulojen voimakkaan kasvun siivittämänä. Alijäämän pienenemistä edesauttaa myös koronapandemian vuoksi päätettyjen tukitoimien väheneminen. Talouskasvun hidastuessa alijäämä alkaa jälleen kasvaa vuonna 2023. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan vuoksi tehdyt lukuisat varautumiseen liittyvät toimet heikentävät julkista taloutta myös tulevina vuosina. Nähtävissä oleva vaimea talouskasvu ei riitä korjaamaan julkisen talouden epätasapainoa ja alijäämä pysyy mittavana lähitulevaisuudessa.

Julkisen talouden merkittävimmät riskit liittyvät yleiseen talouskehitykseen. Myös mahdolliset uudet koronapandemian aallot sekä kertynyt hoitovelka voivat rasittaa julkista taloutta. Merkittävää velkaantumisessa on myös se, että yleisen koronnousun myötä myös valtion velkojen korot ovat lähteneet nousuun.

Kuntataloudessa koettiin vuonna 2021 toinen peräkkäinen vahva vuosi. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 1,6 mrd. euroa ylijäämäinen ja toiminnan ja investointien rahavirta lähes tasapainossa. Vuosikate ja tilikauden tulos säilyivät lievästä heikkenemisestä huolimatta lähes vuoden 2020 poikkeuksellisen hyvällä tasolla. Toiminnan ja investointien rahavirta puolestaan vahvistui edellisvuodesta vajaan 300 milj. euroa. Lainakannan kasvu supistui 0,66 mrd. euroon (2,8 %), kun edellisvuonna kasvua oli 1,5 mrd. euroa (6,7 %). Nettoinvestoinnit laskivat edellisvuodesta noin 0,6 mrd. euroa, mikä osaltaan vähensi kuntatalouden lainanottotarvetta ja vaikutti siihen, että vuosikate ylitti nettoinvestointien määrän lähes 0,5 mrd. eurolla.

Kuntatalouden vuosi 2022 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella hyvältä. Ennusteen mukaan verotulojen hyvä kasvu pitää vuosikatteen likimain viime vuoden tasolla ja toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi. Taustalla vaikuttaa kuitenkin Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) yhtiöittäminen, joka vahvistaa toiminnan- ja investointien rahavirtaa kertaluonteisesti lähes 700 milj. eurolla.

Kuntatalouden tilanne helpottuu sote-uudistuksen myötä, kun nopeimmin kasvavat menot siirtyvät pois kuntien vastuulta. Kuntatalouteen jää kuitenkin sote-uudistuksen jälkeen menojen ja tulojen välinen rakenteellinen epätasapaino. Lisäksi sote- ja pelastustoimen palveluiden siirtyessä hyvinvointialueille kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan menoja sopeuttamalla kaventuvat. Samanaikaisesti investointitarpeet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja toimintaympäristön muutosten vuoksi. Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy siten sote-uudistuksen jälkeenkin.

Koronaepidemian vaikutukset näkyvät yhä Vantaan työttömyysasteessa. Vantaan työttömyysaste oli elokuussa 2022 10,8 prosenttia, jossa oli kuitenkin 3,1 prosenttiyksikköä laskua vuoden 2021

elokuuhun verrattuna. Työttömänä oli elokuun 2022 lopussa yli 13 600 henkeä. Erityisen hitaasti on laskenut pitkäaikaistyöttömyys, jossa vasta vuoden 2022 alussa päästiin lasku-uralle. Koronaepidemia vaikutti voimakkaasti Vantaan työpaikkakehitykseen vuonna 2020, jolloin epidemian vaikutukset kohdistuivat voimakkaasti mm. lentoliikenteeseen ja siihen liittyviin toimintoihin. Toipuminen epidemian vaikutusten osalta on vielä kesken. Ukrainan sodan aiheuttaman pakotetilanteen vuoksi suomalaiset lentoyhtiöt eivät voi toistaiseksi lentää Venäjän ilmatilan kautta Aasiaan, joka heikentää mm. Finnairin toipumista epidemian vaikutuksista.

Kaupungin verorahoitus

Kaupunki on saanut tammi-elokuussa 2022 verotilityksiä yhteensä 816,4 milj. euroa (2021: 778,4 milj. euroa), josta kunnallisveroja 665,3 milj. euroa (2021: 650,8 milj. euroa), yhteisöveroja 98,7 milj. euroa (2021: 87,3 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 52,5 milj. euroa (2021: 40,4 milj. euroa).

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-elokuussa 3,2 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla kasvua oli 2,2 prosenttia. Verovuoden 2022 kunnallisveron ennakoita kaupunki on saanut tammi-elokuussa yhteensä 571,3 milj. euroa, 2,6 prosentin kasvu edellisvuoteen verrattuna.

Kuvio 11: Kunnallis- ja yhteisöveron kumulatiiviset kuukausittaiset tilitykset 2020–2022

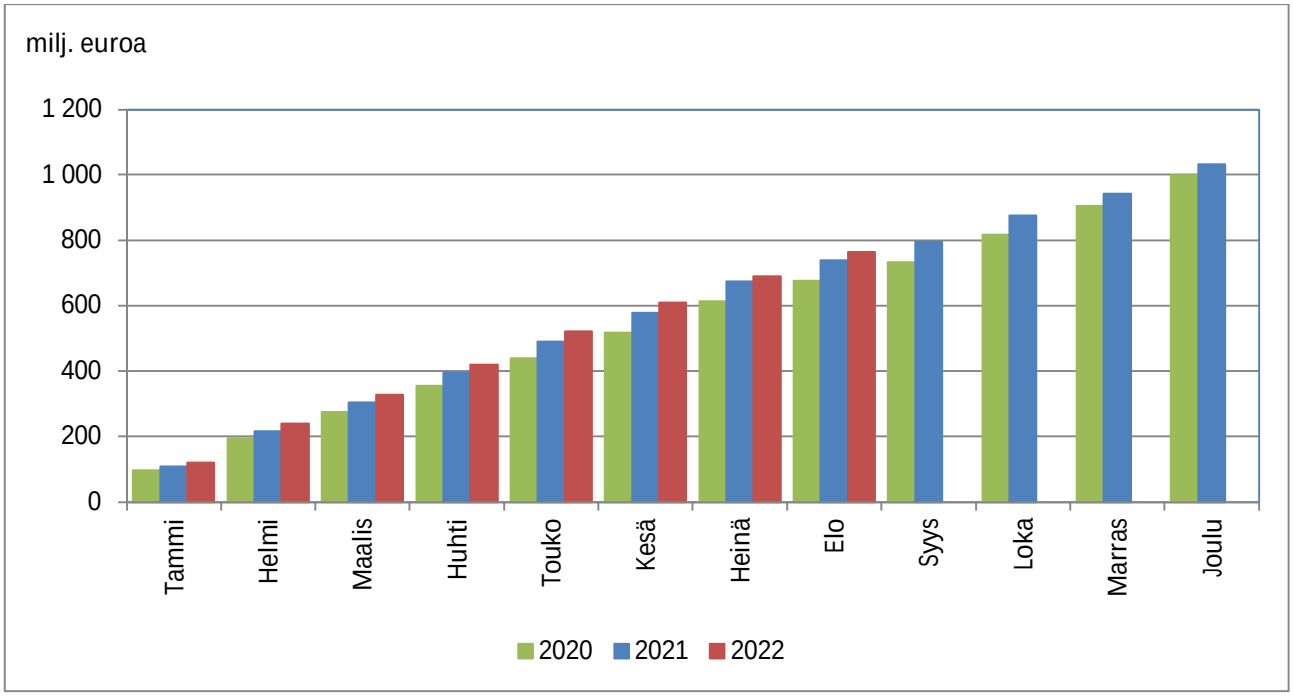

Kuntaryhmän ja Vantaan jako-osuudet tuloveroista vuosille 2020–2022

Verovuosi	Kuntaryhmä	Jako-osuus
Verovuosi 2022	0,6117	0,04451715
Verovuosi 2021	0,5973	0,04484074
Verovuosi 2020	0,6229	0,04443176

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa elokuussa vuoden 2020 valmistuneen verotuksen, vuoden 2021 ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto), valtiovarainministeriön uusimpien verotuloennusteiden sekä arvioidun väkiluvun kehityksen perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kehikon mukaan kertyvän Vantaalla noin 14 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa on oletettu. Talousarviota heikompaan ennusteeseen vaikuttaa ennakoitua suuremmat veronpalautukset vuoden 2021 verotusta koskien sekä Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset yleiseen taloustilanteeseen. Edelliseen vuoteen nähden ennustetaan kasvua kertyvän 5,8 prosenttia. Verotuoton suurehkoa ennakoitua kasvua selittävät mm. vuoden 2021 verokertymää alentavien edellisten vuosien vero-oikaisujen pieneneminen sekä vuosien 2021–2022 palkkasumman kasvu.

Vuoden 2021 verotus valmistuu loka-marraskuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus ja sen vaikutus marraskuun tilityksen suuruuteen varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastettaneen myös vuoden 2022 ennakoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 98,7 milj. euroa tammi-elokuussa, nousua 13,0 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen muutos edellisvuoteen oli 8,8 prosenttia. Kasvu on ollut vahvaa siitä huolimatta, että vuodelta 2022 on poistunut vuosina 2020–2021 koronatukena suunnattu määräaikainen 10 prosenttiyksikön korotus kuntaryhmän jako-osuuteen. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan kuntaliiton verokehikon mukaan ylittävän talousarvion noin 47 milj. eurolla. Vantaan erittäin positiivista yhteisöverokertymän arviota selittää verovuoden 2021 parantuneet maksuunpanoarviot sekä alkuvuoden 2022 ennakoitua suuremmat verotilitykset.

Kuntaliiton kehikon mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 108,3 milj. euroa vuonna 2022, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 6,3 milj. eurolla.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 39 milj. eurolla, mikäli valmistuva verotus vastaa elokuussa 2022 annettua ennakkotietoa.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta Kuntaliiton valtionosuuslaskelman mukaan 167,7 milj. euroa, veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvausta 95,1 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 23,9 milj. euroa vuonna 2022. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi ennusteen pohjalta 286,7 milj. euroa, 4,7 milj. euroa yli talousarvion.

Käyttötalous

Tammi-elokuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 327,8 milj. euroa, toimintakuluja -1 205,0 milj. euroa ja toimintakatteeksi on muodostunut -877,2 milj. euroa. Tammi-elokuussa toimintatuotot ovat toteutuneet 69-prosenttisesti, toimintakulut 65-prosenttisesti ja toimintakate 64-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatuotot kasvavat 517,8 milj. euroon ja toimintakulut -1 913,7 milj. euroon. Toimintatuotot tulevat ennusteen mukaan ylittämään talousarvion noin 42,8 milj. eurolla. Valtioneuvosto on antanut luonnoksen asetuksesta covid-19-epidemiasta aiheutuvien lisäkustannusten kompensoimisesta kunnille ja asetuksen mukaan Vantaan kaupunki saisi koronakorvauksia vain 13,5 milj. euroa eli huomattavasti vähemmän kuin arvioidut koronamenot (28,2 milj. euroa) ovat. Vantaan kaupunki on antanut asetusluonnoksesta lausunnon 5.9.2022, jossa vaaditaan menojen täysimääräistä korvausta. Osavuosikatsauksessa koronakorvausten taso on määritelty asetusluonnoksen tasolle. Vantaan lentokentällä on tammi-kesäkuun 2022 ajan järjestetty pandemiavastaanottotoimintaa, jonka kulut 2,7 milj. euroa valtio korvaa täysimääräisenä. Yleishallinnon ennusteessa näkyy työterveysyhtiön myyntivoitto 14,3 milj. euroa. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla toimintatuottojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 3,5 milj. eurolla koulutuksellisen tasa-arvon erityisavustuksen ja useiden hankeavustusten vuoksi. Toimintakulut ylittävät talousarvion ennusteen mukaan noin 61,0 milj. eurolla. Koronaepidemia on aiheuttanut noin 28,2 milj. menot sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon omien menojen arvioidaan ylittyvän noin 28,9 milj. eurolla. Työmarkkinatuen kuntaosuuden arvioidaan ylittävän talousarvion 3 milj. eurolla, koska pitkäaikaistyöttömyys on edelleen korkealla tasolla. Kaupunkiympäristön toimialalla katujen kunnossapidon ja kiinteistönhoidon kustannusten arvioidaan ylittävän talousarvion 5–6 milj. eurolla. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan noin 18,2 milj. euroa negatiivisena talousarvioon nähden.

Verotulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 39,0 milj. eurolla erityisesti yhteisöveroennusteen positiivisen kehityksen seurauksena. Yhteisöveron kehitys vuonna 2022 on ollut erittäin hyvä ja Verohallinto on nostanut kuluvan vuoden maksuunpantavia ennakkoveroja arvioita. Valtionosuustuottojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 4,7 milj. euroa.

Korkokulujen ennakoidaan alittavan talousarvion noin 0,3 milj. eurolla. Kaupungin lainasalkun suojausaste on erittäin korkea, joten markkinakorkojen nousu näkyy kaupungin korkokustannuksissa viiveellä.

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-elokuussa toteutunut 71,0 milj. euroa ja koko vuonna niitä ennustetaan kertyvän yhteensä noin 111,5 milj. euroa.

Vuoden 2022 toisessa osavuosikatsauksessa vuosikatteeksi ennustetaan 114,3 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 25,8 milj. eurolla. Tulosennuste päätyy elokuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella noin 2,8 milj. euron ylijäämään (talousarvio -23,0 milj. euroa). Talousarviota parempi tulosennuste johtuu erityisesti positiivisista verotuloennusteista.

Investoinnit

Tammi-elokuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 7,8 milj. euroa, investointiosan menoja -71,5 milj. euroa ja investointiosan netto on -63,7 milj. euroa.

Rakentamisen investointimäärärahojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 11,7 milj. eurolla. Alitus johtuu useiden hankealoitusten lykkääntymisestä, mikä johtuu mm. henkilöstöresurssipulasta sekä ongelmista materiaalisaatavuudessa. Julkisen käyttöomaisuuden arvioidaan ylittävän talousarvion noin 4 milj. eurolla käynnissä olevien useiden liikennealuehankkeiden vuoksi.

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2022 toteutuvan 149,2 milj. euron tasolla ja alittavan talousarvion investointimäärärahat noin 7,8 milj. eurolla. Investointituloja ennustetaan kertyvän 8,1 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan 141,1 milj. euroa (talousarvio -150,1 milj. euroa).

Rahoitus

Vuoden 2022 nettolainanoton arvioidaan olevan negatiivinen vähintään 21,7milj. euroa eli lainakanta pienenee. Tämä on 85 milj. euroa vähemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa (+63,3 milj. euroa). Kaupunki lyhentää kuluvana vuonna pitkäaikaisia lainoja niiden lyhennysohjelmien mukaisesti n. 71,7 milj. euroa. Uuden lainanoton lopullinen määrä tarkennetaan vuoden loppuun mennessä, kun rahoitukselle on muodostunut tarkempi kuva kuluvan vuoden talousarvion toteumasta ja kaupungin likviditeettitilanteesta. Kaupunki ei ole toistaiseksi nostanut uutta pitkäaikaista lainaa.

Kuluvan vuoden likviditeettitilanne on ollut toistaiseksi ennustettua parempi johtuen mm. hyvästä verotulokehityksestä. Negatiivinen korkoympäristö muuttui rajusti positiiviselle puolelle EKP:n nostettua ohjauskorkoaan heinäkuussa ja syyskuussa. Kassanhallinnan strategisena tavoitteena on edelleen riittävän likviditeetin turvaaminen konsernitasolla kaikissa tilanteissa.

Kuvio 12: Lainakanta

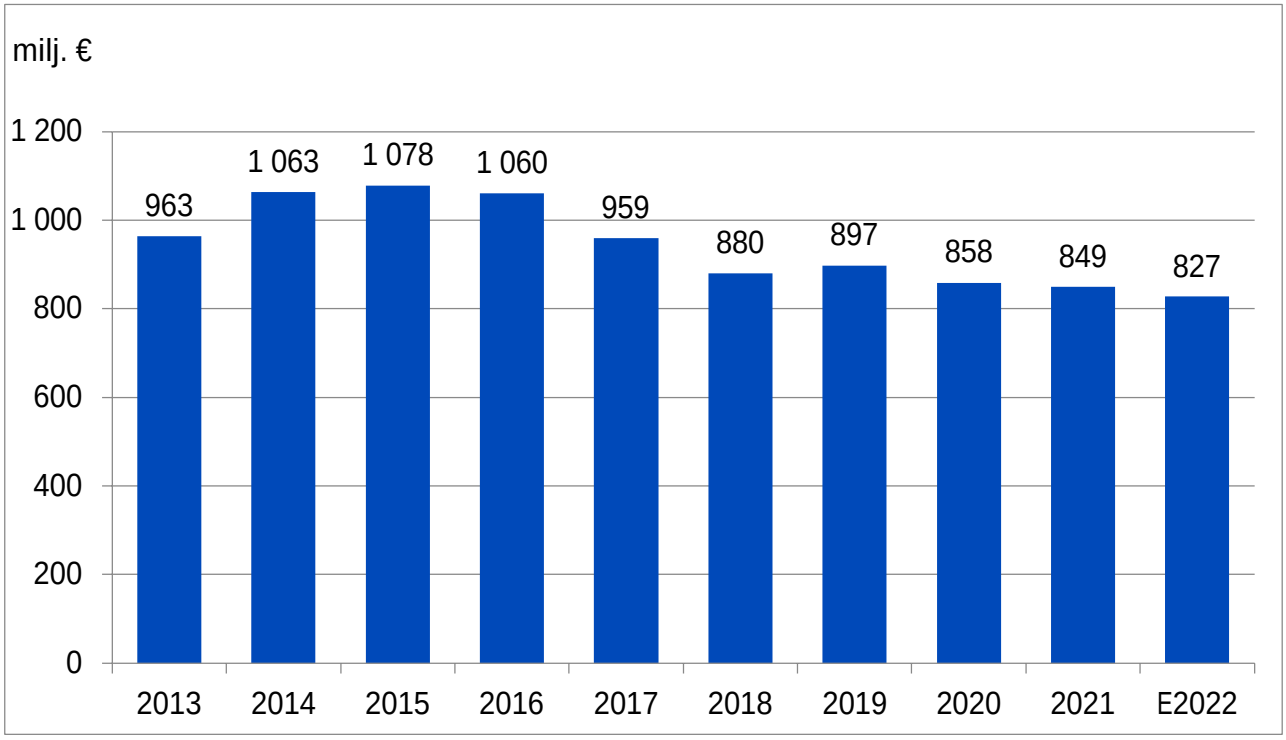

Rahoitusmarkkinat

Maailmataloutta varjostaa Euroopan energiamarkkinakriisi, kovat inflaatiopaineet, Yhdysvaltain talouden ylikuumeneminen ja siitä seuraavat keskuspankin ohjauskoron aggressiiviset nostot sekä Kiinan jatkuvat koronasulut. Edessä on vaikea talvi. Heikkojen talousnäkymien, kovan inflaation ja etenkin korkea energian hinnan yhdistelmä haastaa erityisesti keskuspankkien kyvyn pitää inflaatiotavoite uskottavana ja toisaalta välttää talouden taantuma. Energiakriisi koettelee erityisesti euroaluetta, joka on hyvin riippuvainen ulkomailta tuodusta energiasta. Näin ollen taantumariskit ovat suurimpia euroalueella, missä energiasektori on tällä hetkellä lähes kaaoksessa ja hinnat heiluvat voimakkaasti. Inflaatiopaineet ovat kovimmat vuosikymmeniin, ja keskuspankit saattavat joutua nostamaan korkoja poikkeuksellisesti myös siinä tapauksessa, että talous ajautuu taantumaan. Euroopan keskuspankki pyrkii katkaisemaan nopean inflaation ja palkankorotusten kierteen nostamalla korkoja lähikuukausina historiallisen poikkeuksellista tahtia toisin kuin oli vielä alkuvuonna rahoitusmarkkinoille viestittänyt. Onkin todennäköistä, että talouden taantuma on välttämätön inflaation kuriin saattamiseksi. Kuinka korkealle korot nousevat riippuu pitkälti siitä, miten EKP onnistuu hillitsemään pitkän ajan inflaatio-odotuksia.

Huolimatta rahoitusmarkkinoiden turbulenssista kaupungilla ja sen tytäryhteisöillä ei ole ollut ongelmia toteuttaa tarvittava lyhyt- ja pitkäaikainen varainhankinta. Korkokulut tulevat vääjäämättä nousemaan, koska korkeat inflaatioluvut ovat nostaneet sekä pitkiä että lyhyitä markkinakorkoja merkittävästi ja korot jatkanevat nousuaan EKP:n koronnostojen myötä. Korkeammat pitkät korot näkyvät suoraan korkosuojausten ja kiinteäkorkoisten lainojen hinnoittelussa tehden korkosuojauksen merkittävästi kalliimmaksi. Koska kaupungin lainasalkun suojausaste on historiallisesti erittäin korkealla tasolla, markkinakorkojen nousu ei vaikuta kaupungin lainasalkun korkokuluihin juurikaan kuluvana vuonna, vaan nousu näkyy kaupungin korkokustannuksissa viiveellä. Kaupungin korkomenot tulevat kuitenkin nousemaan nykyisestä merkittävästi. Uusi lainanotto tapahtuu aina vallitsevaan korkotasoon ja vaikuttaa siten korkomenoihin välittömästi.

SITOVAT TAVOITTEET

Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet ovat kuntalain 110 §:n tarkoittamia valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita. Vuonna 2022 niitä on 38 kappaletta.

Sitovista tavoitteista raportoidaan 31.8.2022 tilanteen mukaisesti. Tavoitteista 14 toteutunee täysin, 10 osittain ja 4 ei lainkaan. 10 tavoitteen osalta arviointia ei voitu vielä tehdä. Raportointi sisältää tiiviin sanallisen selostuksen sitovan tavoitteen toteutumiseksi tehdyistä toimenpiteistä ja tilannearvion tavoitteiden toteutumisesta. Sitovien tavoitteiden raportointi on liitteenä.

Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on asettanut tytäryhtiöille toimintaan ja talouteen liittyviä tavoitteita, joiden toteutumisesta raportoidaan konsernijaostolle tilanteesta 30.4, 31.8. ja 31.12.2022. Lisäksi suurimpien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä.

KESKEISET TUNNUSLUVUT

Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset

	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TOT 1-8 2022	Ennuste 2022	Ero TA / ennuste
Toimintakate (milj. eur)	-1 226	-1 246	-1 378	-877	-1 396	-18,2
Toimintakatteen kasvu %	4,2 %	1,6 %	10,6 %		12,0 %	1,5 %
Vuosikate (milj. eur)	166,8	166,6	88,6	142,8	114,3	25,8
Vuosikatteen muutos % edelliseen vuoteen	239,3 %	-0,1 %	-46,8 %		-31,4 %	15 %
Vuosikate/poistot, %	149 %	158 %	79 %		103 %	23 %
Poistot ja arvonalentumiset	-111,8	-105,2	-111,5	-70,0	-111,5	0,0
Tilikauden tulos (milj. eur)	55,1	61,5	-23,0	72,9	2,8	25,8
Investointiosa netto (milj. eur)	-127,8	-92,3	-150,1	-63,7	-141,1	9,0
Investointiosa netto tulorahoitus %	130 %	181 %	59 %		81 %	
Pitkäaikainen lainakanta (milj. eur)	859	849	912		827	-85

VEROTULOT

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TOT 31.8.	TOT -%
Verotulot yhteensä	**1 072 963 041**	**1 131 635 571**	**1 161 000 000**	**816 436 809**	**70,3 %**
Kunnallisvero	914 969 613	907 442 464	974 000 000	665 262 974	68,3 %
Kiinteistövero	74 525 307	100 161 510	102 000 000	52 510 573	51,5 %
Yhteisövero	83 468 121	124 031 597	85 000 000	98 663 262	116,1 %

Kuvio 13: Kuukausittaiset verotilitykset yhteensä 2020–2022

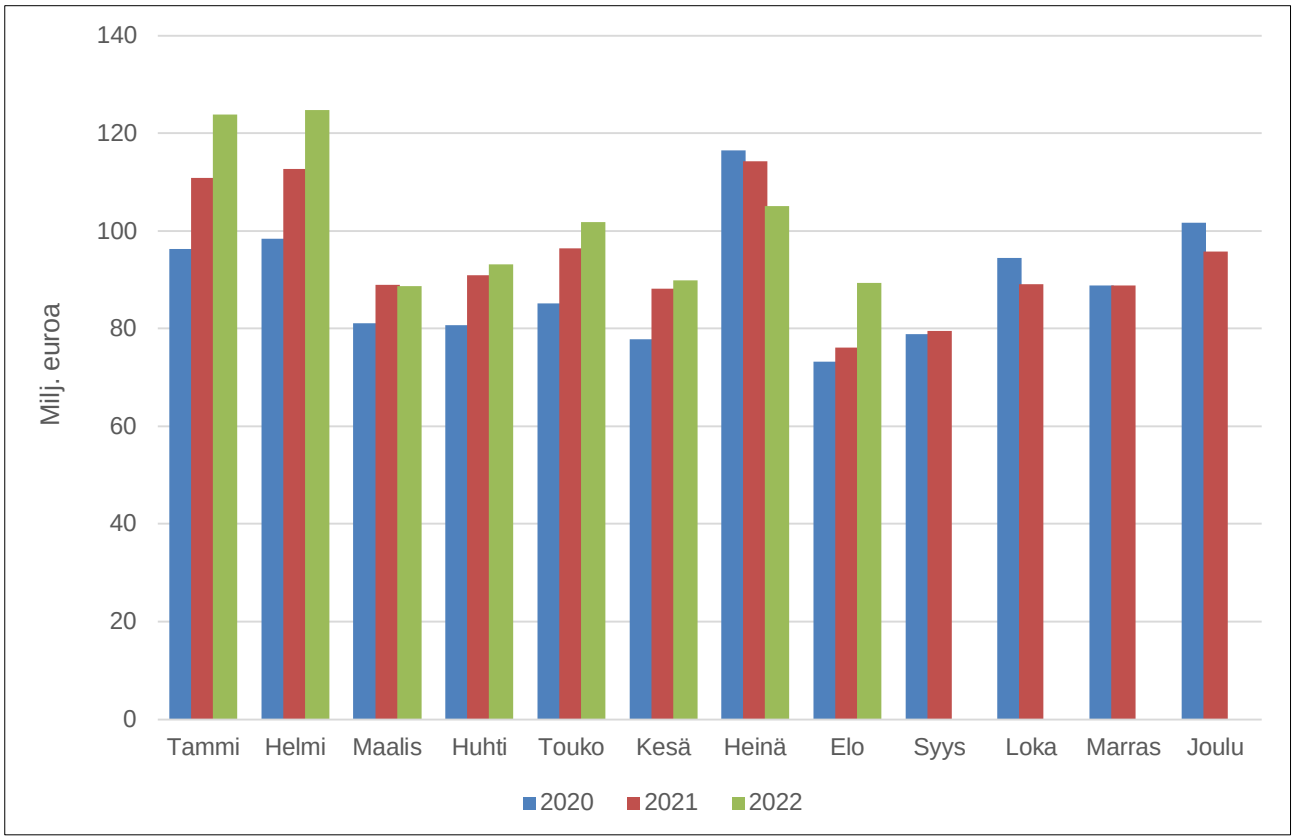

TULOSLASKELMA

Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset

1 000 €	TA 2022	TOT 31.8.	ENNUSTE
Toimintatulot	475 039	327 844	517 842
Toimintamenot	-1 852 705	-1 205 019	-1 913 668
Toimintakate	**-1 377 667**	**-877 175**	**-1 395 826**
Verotulot	1 161 000	816 437	1 199 967
Valtionosuudet	282 000	189 441	286 677
Korkotulot	12 852	6 889	12 852
Muut rahoitustulot	13 440	8 468	13 440
Korkomenot	-2 809	-1 338	-2 509
Muut rahoitusmenot	-264	-104	-264
Vuosikate	**88 553**	**142 618**	**114 337**
Poistot	-111 519	-71 024	-111 519
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	50	0
Tilikauden tulos	**-22 967**	**71 645**	**2 817**

RAHOITUSLASKELMA

Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset

1 000 €	TA 2022	TOT 31.8.	ENNUSTE
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	88 553	142 618	114 337
Satunnaiset erät	0	50	50
Tulorahoituksen korjauserät	-42 399	-37 716	-47 899
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-156 940	-71 524	-149 176
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 375	1 826	3 375
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	45 899	43 707	56 399
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-61 512**	**78 961**	**-22 914**
Antolainauksen muutokset	-5 460	3 207	-5 460
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000	-3	-8 000
Antolainasaamisten vähennykset	2 540	3 210	2 540
Lainakannan muutokset	63 290	-62 245	-21 710
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	135 000	0	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-71 710	-20 914	-71 710
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-41 331	0
Oman pääoman muutokset	0	-26	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-16 086	0
Rahoituksen rahavirta	**57 830**	**-75 150**	**-27 170**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**-3 682**	**3 811**	**-50 084**
Nettolainanotto	**63 290**	**-62 245**	**-21 710**

10
YLEISHALLINTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2021	TA 2022	TOT 1-8 2022	TOT-% 2022	ENNUSTE 2022
TOIMINTATULOT	3 963	4 665	18 101	388	17 124
TOIMINTAMENOT	-28 861	-34 538	-18 986	55	-33 975
TOIMINTAKATE	-24 898	-29 873	-885	3	-16 850

Palvelualueittain toteuma

1 000 €

Palvelualue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
10 Keskusvaalilautakunta	-678	-440	65	350	511	146	-328
20 Kaupunginvaltuusto	-1 609	-726	45	0	0		-1 609
30 Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus	-641	-334	52	0	0		-641
40 Kaupunginhallitus	-15 674	-6 519	42	4 257	17 571	413	-11 417
50 Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset	-15 936	-10 966	69	57	18	32	-15 879
Toimiala yhteensä	**-34 538**	**-18 986**	**55**	**4 665**	**18 101**	**388**	**-29 873**

Sitovat määrärahat

Yleishallinnon tuottojen toteumaprosentti tammi-elokuussa oli 388. Tuloihin on kirjattu Vantaan työterveys Oy:n osakkeiden myynnistä syntynyt myyntivoitto. Menojen toteumaprosentti tammi-elokuussa oli 55.

Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokoukset on järjestetty maaliskuusta alkaen lähitilaisuuksina. Kaupunginvaltuuston selostustilaisuudet ja iltakoulut pidetään jatkossakin hybridinä.

Talousarvion toteutuminen 2022

Yleishallinnon tuottojen toteumaprosentti tammi-elokuussa oli 388. Tuloihin on kirjattu Vantaan työterveys Oy:n osakkeiden myynnistä syntynyt myyntivoitto.

Menojen toteumaprosentti tammi-elokuussa oli 55. (Keskusvaalilautakunta 65 %, Kaupunginvaltuusto 45 %, Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus 52 %, Kaupunginhallitus 42 % sekä yhteistoimintaosuudet ja –avustukset 69 %).

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Vuoden 2022 tammikuussa järjestettiin ensimmäiset aluevaalit. Kuntavaalien tapaan aluevaaleissa kaupunki vastasi vaalien käytännön järjestelyiden lisäksi myös äänten laskennasta. Aluevaaleja leimasi jälleen pahentunut koronaviruspandemia ja vantaalaisten laimea äänestysinnokkuus. Koska aluevaalit pidetiin tammikuussa aluevaalien suunnittelusta, henkilöstön rekrytoinnista ja vaalitoimitsijoiden koulutuksesta toteutuneet kulut ovat osittain jo vuoden 2021 toteumassa. Lisäksi oikeusministeriö nosti kuntien kertakorvausta ja siten aluevaalien 2022 toimintakate on talousarviossa arvioitua huomattavasti parempi.

Keskusvaalilautakunta on tammikuisten aluevaalien jälkeen aloittanut vuoden 2023 huhtikuussa järjestettävien eduskuntavaalien suunnittelun.

Kaupunginvaltuusto on korona-pandemiatilanteen vuoksi pitänyt alkuvuoden kokoukset pääsääntöisesti Teams-järjestelmän kautta. Kokouksiin on voinut osallistua myös valtuustosalissa. Maaliskuusta alkaen kaupunginvaltuuston kokoukset on järjestetty lähitilaisuuksina. Selostustilaisuudet ja iltakoulut pidetään jatkossakin hybridinä.

Tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen palveluyksikön toiminta on edennyt vahvistetun toimintasuunnitelman ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Elokuuhun mennessä tilintarkastustoiminnassa ei ole ollut lisätoimeksiantoja. Talousarvio toteutuu suunnitellusti ja toimintaa kehitetään resurssien puitteissa.

Kaupunginhallitus on jatkanut kokouksiaan vahvistetun aikataulun mukaisesti alkuvuonna pääsääntöisesti hybridikokouksina ja maaliskuusta alkaen lähitilaisuuksina.

11
KAUPUNKISTRATEGIA JA JOHTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2021	TA 2022	TOT 1-8 2022	TOT-% 2022	ENNUSTE 2022
TOIMINTATULOT	10 312	12 265	3 988	33	13 741
TOIMINTAMENOT	-123 074	-150 668	-80 745	54	-151 980
TOIMINTAKATE	-112 761	-138 403	-76 757	55	-138 239

Palvelualueittain toteuma

1 000 € Palvelualue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
10 Yleisjohto	-17 787	-709	4	0	10		-17 787
30 Sisäinen tarkastus	-406	-220	54	0	0		-406
40 Talous ja strategia	-6 723	-4 170	62	584	303	52	-6 139
50 Henkilöstö ja konsernipalvelut	-71 038	-41 119	58	4 331	1 733	40	-66 707
60 Kasvupalvelut	-49 110	-30 756	63	7 206	1 768	25	-41 904
70 Viestintä	-2 397	-1 350	56	75	3	4	-2 322
80 Kuntademokratia	-3 206	-2 421	76	69	173	248	-3 137
Toimiala yhteensä	**-150 668**	**-80 745**	**54**	**12 265**	**3 988**	**33**	**-138 403**

Sitovat määrärahat

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintatuottojen toteuma talousarvioon nähden on elokuun lopussa 32,5 prosenttia ja toimintakulujen 53,6 prosenttia. Toimialan menojen ennakoidaan toteutuvan noin 1,3 milj. euroa talousarviota korkeampina ja tulojen noin 1,5 milj. euroa talousarviota parempana. Ylitys muodostuu tietohallinnon ja työmarkkinatuen kuntaosuuden ylityksistä. Tietohallinnon ylitykseen vaikuttaa varautuminen hyvinvointialueuudistuksen vaatimiin muutoksiin, jotka kasvattavat niin tuloja kuin menojakin. Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennakoidaan ylittävän talousarvion noin 3 milj. euroa.

Talousarvion toteutuminen 2022

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintatuottojen kumulatiivinen toteuma talousarvioon nähden on elokuun lopussa 32,5 prosenttia ja toimintakulujen 53,6 prosenttia. Toimialan menojen ennakoidaan ylittävän talousarvion noin 1,3 milj. eurolla ja tulojen noin 1,5 milj. eurolla. Ylitys muodostuu tietohallinnon ja työmarkkinatuen kuntaosuuden ylityksistä. Tietohallinnon ylitykseen vaikuttaa varautuminen hyvinvointialueuudistuksen vaatimiin muutoksiin, jotka kasvattavat niin tuloja kuin menojakin. Yleishallintoon on varattu keskitetysti 13 milj. euron määräraha kunnallisen palkkaratkaisun kattamiseksi. Varausta jaetaan toimialoille lisätalousarvion yhteydessä syksyllä 2022.

Henkilöstö- ja konsernipalveluiden toimintatuottojen kumulatiivinen toteuma on elokuun lopussa 40 prosenttia ja toimintakulujen 58 prosenttia talousarviosta. Loppuvuoden ennusteen mukaisesti sekä tuotot, että kulut tulevat ylittämään talousarvion siksi, että STM:n ohjeistuksen mukaisesti Vantaa maksaa ensin hyvinvointialueeseen kohdistuvia järjestelmä- ja ict-kuluja osatoteuttajaroolissa, jonka jälkeen kulut edelleen veloitetaan hyvinvointialueelta. Tämä aiheuttaa Vantaalle lisätuottoja ja -kuluja arviolta noin 2,3 milj. euroa vuoden 2022 aikana.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Talouden ja strategian palvelualue

Talousohjaus on valmistellut talousarvion 2023 kaupunginjohtajan esityksen, jolle tuottavuus- ja kasvuohjelma 2021–2025, kaupunkistrategia 2022–2025 sekä valtuustosopimus luovat reunaehdot. Eniten tulevaan talousarvioon vaikuttaa 1.1.2023 voimaan astuva hyvinvointialueuudistus, jonka johdosta useat kaupungin tehtävät siirtyvät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hoidettavaksi, pienentäen kaupungin menoja, mutta myös tuloja. Talousarviossa on huomioitu myös syksyllä 2021 hyväksytty koronan toipumissuunnitelma vuosille 2021–2023. Vuoden 2022 talouteen vaikuttaa voimakkaasti Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa luoden suoria sekä epäsuoria kustannuksia mm. energian hinnan, inflaation ja korkojen nousuna. Valtio on sitoutunut korvaamaan kunnille koronan aiheuttamat kustannukset sekä ukrainalaisten maahantulon kustannukset ja näiden asioiden varmistaminen on suuria edunvalvontakysymyksiä vuodelle 2022.

Rahoituksen toimintaympäristö on ollut rajussa muutoksessa keväästä 2022 lähtien. Heikot talousnäkymät, kova inflaatio ja etenkin rajusti heiluva energian hinta asettaa paineita keskuspankille pitää inflaatiotavoite uskottavana. Energiakriisi koettelee erityisesti euroaluetta, joka on hyvin riippuvainen ulkomailta tuodusta energiasta ja näin ollen taantumariskit ovat suurimpia euroalueella. Koska inflaatiopaineet ovat kovimmat vuosikymmeniin, keskuspankit ml. EKP saattavat joutua nostamaan korkoja poikkeuksellisesti myös siinä tapauksessa, että talous ajautuu taantumaan. Korkokulut tulevat vääjäämättä nousemaan, koska korkeat inflaatioluvut ovat jo nostaneet sekä pitkiä että lyhyitä markkinakorkoja merkittävästi, ja EKP tulee jatkamaan koronnostoja pitkin syksyä. Koska myös lyhyet EURIBOR-korot ovat EKP:n koronnostojen myötä nousseet positiivisiksi, likviditeetinhallinnan painopiste on siirtynyt talletusmaksun välttämisestä mahdollisimman hyvän tuoton turvaamiseksi kaupunkikonsernin likvideille varoille.

Riskienhallinnassa painopiste on sisäisen valvonnan jatkokehittämisessä.

Talouspalveluissa on jatkettu taloushallinnon eri tehtävien automatisointia, muun muassa tositedatan tilastoinnissa ja seurannassa. Lisäksi on edelleen kehitetty aiemmin käyttöönotettuja robotiikkaprosesseja. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen taloushallinnon järjestelmäkokonaisuuden rakentaminen Vantaan arkkitehtuuriin tukeutuen on aloitettu. Lisäksi tulevaan muutokseen on varauduttu eriyttämällä hyvinvointialueen taloustehtävien hoitaminen omaksi kokonaisuudekseen. Kuntatalouden lakisääteisen tilastoinnin uudistusprojekti on loppusuoralla ja viimeisen käyttöönottoerän raportit saadaan tuotantoon lokakuussa. Projektin myötä tilastoraportit muodostuvat SAP BW:tä hyödyntäen. Työllisyyden hoidon palvelujen siirtoon (TE2024-hanke) liittyen on perustettu erillinen talous- ja ict-työryhmä valmistelemaan tulevaa muutosta taloushallinnon ja tietojärjestelmien osalta.

Strategia ja tutkimus toiminnassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Alkuvuodesta strategiatiimiä on työllistänyt strategian jalkauttamisprosessin käynnistäminen. Tämä on tarkoittanut mm. sitä, että strategiateemaryhmät on saatu perustettua ja ohjelmatyö käynnistettyä. Tutkimus- ja tietopalvelutiimin osalta merkittävää on ollut uuden väestöennustemallin kehittäminen. Kehitystyössä on ollut vielä haasteita ja tämän takia väestöennuste valmistuu tänä vuonna tavallista myöhemmin. Tutkimus- ja tietopalvelutiimi kehittää edelleen myös tarkempaa analyysia asumisen ja tulojen suhteesta. Edunvalvontatiimi on organisoinut Vantaalla osaksi strategia ja tutkimusyksikköä. Edunvalvontatiimi on ollut mm. mukana Vantaan innovaatiokilpailun järjestämisestä, Avia-verkoston toiminnassa sekä Vantaan kaupungin hallitusohjelmatavoitteiden valmistelussa.

Henkilöstö ja konsernipalveluiden palvelualue

Hankintojen tiedolla johtamisen projektia on viety eteenpäin kartoittamalla toimialojen tarpeita ja tarpeiden mahdollista toteuttamista jo olemassa olevien järjestelmien käytön laajentamisella sekä Vantaan kaupungille hankitun tietoalustan hyödyntämisellä. Hankkeen etenemistä on hidastanut useat henkilöstövaihdokset.

Konserniomistusten kokonaisuudesta **konserniohjaus ja -valvonta** on valmistellut alkuvuoden 2022 aikana kokonaissuunnitelma, jonka konsernijaosto hyväksyi kesäkuussa 2022 noudatettavaksi ohjeellisesti konserniomistuksiin liittyvässä valmistelussa (pl. Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskus).

Suunnitelmassa on käyty läpi kaupungin konserniomistusten salkku, eritelty hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset ja esitetty kaupungin omistusten kannalta olennaisimmat toimenpiteet sekä niiden toteutusaikataulu vuosille 2022–2026.

Tietohallinnon toiminnan uudistuksia ovat olleet Vantaan tietoliikenneverkon tietoturvan kehittäminen edistämällä tietoliikenneverkon segmentointia, lankaverkon pääsynhallintaa ja laitteiden tunnistusta. Vantaan työterveys irrotettiin sujuvasti Vantaan kaupungin IT palveluista ja lisäksi alkuvuonna toteutettiin Vantaan valmiusliittymien vaihto, jolla saavutettiin merkittäviä kustannussäästöjä. Tietohallinto otti kokonaisvaltaisemmin vastuun Vantaan mobiililaitehallinnasta mm. uuden käyttöönottoprosessin myötä.

Toimialojen hr-palveluissa tapahtui keväällä liikkeenluovutus, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palkka- ja järjestelmäpalvelut sekä Titania-tuki siirtyivät HUS Asvian tuotettaviksi. Toimialojen hr-palveluissa tuettiin vahvasti uusien HUS Asvian järjestelmäpalvelujen käyttöönottoa ja siinä ilmenneiden haasteiden haltuunottoa. Muutos myös ruuhkautti keskitetyn hr-asiakaspalvelun toimintaa kevään ja kesän ajan. Muun kaupungin osalta toimialojen hr-palveluissa edistettiin kaupungin uuden hr-järjestelmän Hertan käyttöönoton onnistumista syksyllä 2022.

Valmennus- ja kehittämispalveluiden tuotanto on koronan poikkeusolojen jälkeen toteutettu ”uudella normaalilla” tavalla, jolloin valmennuksissa vaihtelevat etä- ja lähijaksot. Esihenkilöille ja työyhteisöille suunnattujen kehittämis- ja valmennuspalveluiden päivittäminen ja uudistaminen strategian mukaisiksi on käynnistynyt. Esihenkilöiden strategiatyökalujen uudistamistyö on myös toteutettu. Strategian johtamisen kulmakivet kaupunkistrategian painopistealueelle Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella on kuvattu Virkkuun.

Työterveyshuoltoon tullut muutos on vaikuttanut toimintaan ja kevään aikana on päivitetty toimintasuunnitelmat sekä sovittu yhteistyöstä.

Kasvupalveluiden palvelualue

Elinkeinopalvelut on jatkanut SmartVantaa -konseptin kehittämisen koordinointia, jonka osina on työstetty Aviapoliksen alueen sekä Oppimiskampus -hankkeen kehitystyötä. Kaupunkitasoisen Oppimiskampus-hankkeen tavoitteena on osaamislähtöisen vantaalaisen kehittämismallin eteenpäinvieminen. Osana elinkeinopalveluiden Vantaalla koordinoimaa pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimusta on valmisteltu lukuisia hankehakemuksia klusterikehittämisen ja yrityskehityspalveluiden tueksi. Yksikössä on käynnistetty uusi investointien houkuttelu –toiminto.

Kansainvälinen Vantaa sekä Elinvoimainen ja osaava Vantaa -strategiateemojen työskentelyä viedään eteenpäin palvelualueen johdolla. Elinvoimainen ja osaava Vantaa -strategiateemaan liittyen on elinkeinopalvelut koordinoinut Kasvu- ja elinvoimaohjelman valmistelua. Kansainvälinen Vantaa -strategiateemaryhmässä on aloitettu lakisääteisen kotouttamisohjelman valmistelu. Kummatkin ohjelmat on tarkoitus hyväksyä vuoden loppuun mennessä.

Työllisyyspalveluissa työllisyyden kuntakokeilut alkoivat 1.3.2021. Kuntakokeilu toteutetaan yhdessä Keravan kaupungin kanssa. Yhteistyötä kokeilussa toteutetaan monialaisesti laajassa verkostomaisessa toimintamallissa. Kuntakokeilun tavoitteena on asiakkaan yksilöllinen kohtaaminen ja vaikuttavat palvelupolut. Kuntakokeilulakia on muutettu siten, että kuntakokeilut jatkuvat vuoden 2024 loppuun saakka. Samanaikaisesti Työ- ja elinkeinoministeriö on aloittanut TE2024 lainsäädännön valmistelun. Lain tarkoituksena on työllisyyspalveluiden siirtäminen kuntien tehtäväksi 1.1.2025. Kasvupalveluissa on aloitettu tulevan lainsäädännön toimeenpanon valmistelu.

Kuntakokeilun alussa korona vaikutti voimakkaasti yleiseen työmarkkinatilanteeseen. Samalla pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi voimakkaasti. Vuoden 2022 aikana työttömyystilanne Vantaalla on parantunut pienin askelin ollen elokuussa 10,7 %. Myös pitkään kasvussa ollut pitkäaikaistyöttömyys kääntyi laskuun maaliskuussa ja on laskenut edelleen. Kuitenkin työmarkkinatuen kuntaosuuden

odotetaan ylittävän talousarvion 2022 noin kolmella miljoonalla eurolla. Nuorisotyöttömyys (alle 30-vuotiaat) on vähentynyt noin 1 600 henkilöllä viimeisen vuoden aikana.

Uusi asiakaspalvelumalli (ns. Pohjoismainen työvoimapalvelumalli) on tullut voimaan 2.5.2022. Tämän mallin tarkoituksena on asiakkaan kohtaaminen kahden viikon välein työttömyyden alkuvaiheessa sekä asiakkaan yksilöllinen kohtaaminen. Tämä on edellyttänyt perehdyttämistä ja uusia rekrytointeja valtion osoittamilla resursseilla.

Kuntademokratian palvelualue

Edelleen jatkunut häiriötilannejohtaminen vaikuttaa vielä Kuntademokratian kaupunkiturvallisuuden menokohdan toteumaan, käytännössä häiriötilannejohtoryhmän koordinaattorin resurssin kannalta. Häiriötilannejohtoryhmä on seurannut koronapandemiaa ja Ukrainan sodan tilannetta, mutta harvemmalla kokousrytmillä kuin aiemmin. Ukrainan sodasta aiheutuvan laajamittaisen maahanmuuton vaikutukset ovat olleet ennakoitua vähäisemmät Vantaalla. Myös koronan vaikutukset Vantaalla ovat olleet vähäiset, koska epidemia on rauhoittunut eikä rajoitustoimia ole enää ollut käytössä kesän aikana. Kaupunkiturvallisuustiimi on edelleen osallistunut aktiivisesti viranomaisyhteistyöhön näiden häiriötilanteiden osalta.

Toimielinten kokoukset on järjestetty alkuvuoden hybridikokouksina, ja maaliskuusta alkaen lähitilaisuuksina. Selostustilaisuudet ja iltakoulut pidetään jatkossakin hybridinä. Digitaalinen kokousjärjestelmä -hankkeen kustannukset on tarkastettu vuoden 2022 ennusteeseen. Vuoden lopussa maksettava valtionvarainministeriön avustus kattaa pääosin hankkeen kustannukset.

Tiedonhallintalain mukaan pysyvästi säilytettävät tiedot pitää vuoden 2022 alusta tuottaa pelkästään sähköisinä. Sähköinen arkiston tuotantokäyttö on aloitettu maaliskuussa. Joidenkin toimintojen käyttöönotto siirtyi myöhemmäksi siten, että viimeisetkin osiot ovat käytössä maaliskuussa 2023. Arkistoon tallennetaan vain passiivista aineistoa. Vanhaa paperista aineistoa on alettu digitoida.

Maaliskuun alusta käyttöön otettu sähköinen allekirjoitus eli Visman X-Sign-allekirjoituspalvelu laajeni toukokuussa toimielinten pöytäkirjojen allekirjoitukseen. Palvelussa tehty sähköinen allekirjoitus on yhtä sitova kuin fyysinenkin allekirjoitus. Ohjelman pääkäyttäjyys on kuntademokratian palvelualueella.

Hyvinvointialueuudistukseen liittyvä kaupungin toimintojen eriyttämisprojekti on ollut käynnissä vuoden 2021 alusta saakka ja jatkuu vuoden 2022 loppuun.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen tarkastustyö on toteutunut vuosisuunnitelman mukaisesti. Ilmoittajansuojelulain voimaantulo on viivästynyt ja tästä syystä väärinkäytösten ilmoituskanavan käyttöönotto siirtyy loppuvuoteen. Talousarvio tulee vuositasolla alittumaan.

Viestintä

Kaupungin viestinnän painopiste oli vuoden ensimmäisellä vuosineljänneksellä kriisi- ja poikkeustilaviestinnässä sekä edelleen jatkuneen koronapandemian että Ukrainan sodan vuoksi. Koronan ja Ukrainan tilanteen vaikutuksista tiedotettiin säännöllisissä kaupunginjohtajan mediainfoissa ja henkilöstöinfoissa, tiedotteilla sekä kaupungin verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Toisella vuosineljänneksellä molemmat poikkeustilanteet normalisoituivat ja myös kaupungin viestintä siirtyi poikkeusviestinnästä normaaliin toimintaan.

Valtuustokauden 2022–2025 uusi kaupunkistrategia ”Innovaatioiden Vantaa” julkaistiin helmikuun alussa. Toisella vuosineljänneksellä jatkettiin Innovaatioiden Vantaan viestintää mm. julkistamalla Kaikenkokoiset kaupunkikeksinnöt -innovaatiokilpailu sekä markkinoimalla kilpailua eri kanavissa. Strategiaviestintä jatkuu koko valtuustokauden erityisesti henkilöstön ja asukkaiden sitouttamisella ja osallistamisella.

Vantaan kaupungin uudistetut verkkosivut julkaistiin maaliskuussa 2022. Uudella sivustolla halutaan palvella kaupunkilaisia entistä paremmin. Uudistuksen lähtökohtana on ollut sivuston parempi saavutettavuus sekä teknisesti että sisältöjen osalta. Verkkosivujen uudistuksen toinen vaihe käynnistyi toisella vuosineljänneksellä mm. sivuston saavutettavuuden ja monikielisyyden osalta. Sivuston kehitystyö jatkuu edelleen.

Kaupunkimarkkinointi käynnistyi uudelleen koronatauon jälkeen. Matkailumarkkinointia jatkettiin kevään ja kesän ”Vantaa on maailma” -kampanjalla. Eri kaupunkikeskustoja markkinoitiin uudella ”Vantaudu Aitoudelle” -kampanjalla. Aluemarkkinoinnissa keskityttiin alkuvuonna Aviapoliksen markkinointiin. Lisäksi suurimmille kaupunkikeskuksille on kehitetty omat kaupunginosaprofiilit, joiden viestintä ja markkinointi käynnistyy loppuvuoden aikana.

12
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2021	TA 2022	TOT 1-8 2022	TOT-% 2022	ENNUSTE 2022
TOIMINTATULOT	117 724	46 503	23 877	51	64 193
TOIMINTAMENOT	-789 051	-771 022	-516 232	67	-828 102
TOIMINTAKATE	-671 327	-724 520	-492 355	68	-763 910

Palvelualueittain toteuma

1 000 € Palvelualue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
01 Sosiaali- ja terveyslautakunta	-132	-49	37	0	0		-132
10 Talous- ja hallintopalvelut	-27 181	-18 466	68	300	80	27	-26 882
30 Terveyspalvelut	-94 384	-78 109	83	5 119	2 137	42	-89 265
40 Perhe- ja sosiaalipalvelut	-133 633	-86 595	65	13 939	7 047	51	-119 694
60 Vanhus- ja vammaispalvelut	-233 910	-150 097	64	25 845	12 718	49	-208 065
Sosiaali- ja terveydenhuolto ilman ESH yhteensä	***-489 240***	***-333 316***	***68***	***45 203***	***21 982***	***49***	***-444 038***
20 Erikoissairaanhoito	-281 782	-182 916	65	1 300	1 895	146	-280 482
Toimiala yhteensä	**-771 022**	**-516 232**	**67**	**46 503**	**23 877**	**51**	**-724 520**

Sitovat määrärahat

Sosiaali- ja terveydenhuollon menojen ennakoidaan toteutuvan 28,9 milj. euroa käyttösuunnitelmaa korkeampina. Ylitysuhka muodostuu pääosin vanhusten tehostetun palveluasumisen ostoista (10,0 milj. euroa), Kaunialan palvelujen ostoista (5,0 milj. euroa) sekä perhe- ja sosiaalipalvelujen asiakaspalveluiden ostoista (7,3 milj. euroa). Pandemiamenojen arvioidaan olevan tänä vuonna 28,2 milj. euroa. Lausuttavana olevan korona-asetusluonnoksen mukaisesti saadaan korvauksena valtiolta yhteensä 16,2 milj. euroa. Toimiala on jatkanut ja laajentanut Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman (MEK) toimenpiteitä.

Talousarvion toteutuminen 2022

Sosiaali- ja terveydenhuollon tulojen ilman erikoissairaanhoitoa ennakoidaan toteutuvan 17,7 milj. euroa ja menojen 57,1 milj. euroa käyttösuunnitelmaa korkeampina.

Ylitysuhasta noin 28,2 milj. euroa muodostuu covid-19 epidemian aiheuttamista lisämenoista, joka sisältää lentokentällä järjestetyn toiminnan menot. Poikkeusolotilanteen merkittävin lisämeno on testaustoiminnan menot.

Valtioneuvoston luonnoksessa asetukseksi covid-19-epidemiasta aiheutuviin lisäkustannuksiin vuonna 2022 ei ole huomioitu kaikkia epidemiasta aiheutuneita lisäkustannuksia, mm. tartunnanjäljitystä ei korvata lainkaan ja testaustoiminta korvattaisiin vain kesäkuun 2022 loppuun. Vantaan kaupunki on 5.9.2022 antanut lausunnon asetusluonnoksesta vaatien menojen täysimääräistä korvaamista. Sosiaali- ja terveystoimen toteumaennusteessa on huomioitu valtion korvaus asetusluonnoksen mukaisena (13,5 milj. euroa). Lisäksi tuloennuste sisältää Vantaan lentokentällä tammi-kesäkuussa 2022 järjestetyn pandemiavastaanottotoiminnan palveluista syntyneiden, yhteensä noin 2,7 milj. euron menoja vastaavan korvauksen valtiolta.

Toimialan oman toiminnan normaalitilanteen menomäärärahan merkittävimmät ylitysuhat muodostuvat vanhusten ja vammaisten kotona-asumisen tuen menoista (4,9 milj. euroa), lasten sijaishuollon palvelutarpeesta (yhteensä 6,7 milj. euroa), vammaisten erityisasumisen ostoista (6,0 milj. euroa) sekä Kaunialan sairaalan ostopalvelujen käytöstä (1,8 milj. euroa)

Tuloja arvioidaan kertyvän noin 0,7 milj. euroa käyttösuunnitelmaa vähemmän eli noin 41,3 milj. euroa, mikä sisältää sekä lentokenttätoiminnasta saatavan korvauksen että Tulevaisuuden sotekeskus ja rakennusuudistushankkeisiin saatavan rahoituksen.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on toteuttanut palvelutehtäväänsä haastavassa toimintaympäristössä. Henkilöstöpula on vaikeutunut entisestään, koronaepidemia on edelleen jatkunut ja Ukrainan sodan seuraukset heijastuvat yhteiskunnan eri tasoille. Kuluneen kevään mittaan kiristynyt työmarkkinatilanne ei ole lauennut, mikä osaltaan lisää epävarmuutta ja rauhattomuutta henkilöstön keskuudessa. Vantaan väestö ja ikääntyneiden määrä jatkoi kasvuaan, ja hoidon ja palvelun tarpeet lisääntyivät ennustetusti. Toimiala on uudistanut toimintaansa vastatakseen kasvaneeseen palvelujen kysyntään, mutta jonot useisiin palveluihin ovat pysyneet liian pitkinä. Asukkaiden palvelut on kuitenkin pystytty tuottamaan turvallisella tasolla.

Pitkittyneet koronaepidemian vaikutukset näkyvät hoito- ja palveluvelkana, ja on kuormittanut henkilöstöä jo muutaman vuoden ajan. Erityisesti vanhus- ja vammaispalveluissa jouduttiin alkuvuoden aikana supistamaan palvelutoimintaa, ja esim. toiminnan supistamisesta seuranneita päivätoiminnan jonoja on purettu kevään ja kesän aikana. Vaikka sairaalahoitoa vaativa tautitilanne helpotti kesää kohden, on Vantaan sairaalan osastoilla joka viikko koronan vuoksi hoitoa tarvitsevia. Rokotustoiminta on jatkunut kansallisten suositusten mukaisesti. Lentokentällä tapahtuva rajojen terveysturvallisuustoiminta päättyi lainsäädännön mukaisesti 30.6.2022.

Koronan toipumissuunnitelman sekä valtuuston talousarviokäsittelyn yhteydessä myöntämät hoito- ja palveluvelan kattamiseen kohdennetut lisävakanssit on perustettu ja rekrytoinnit ovat edenneet pääasiassa hyvin.

Lääkärien vastaanotolle pääsyä kiireettömässä asiassa on joutunut edelleen odottamaan liian kauan; odotusaikojen kolmannen vapaan ajan mediaani (T3) oli kesäkuussa 78 vrk. Kiireettömään hoitoon pääsy on kuitenkin parantunut vuoden aikana kehittämistyön myötä: heinäkuussa 74 prosenttia asiakkaista pääsi hoitoon 14 vrk sisällä. Hoidon painopiste on kevyemmissä kontaktimuodoissa. Hoidontarpeen arvioinnissa hoidetaan ensikontaktissa 51 prosenttia asiakkaista, ja kaikkiin Maisa-asiakasportaalin ensikontakteihin vastattiin kahdessa päivässä. Puhelinpalvelun odotusaika on ollut keskimäärin 11 minuuttia, takaisinsoittojen reilut 2,5 h. Neuvolan sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveystarkastukset ovat toteutuneet suunnitellusti; leikki-ikäisten kiireettömien lääkärintarkastusten jonotilannetta on saatu kesän aikana parannettua.

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. Elektiivisten lähetteiden määrä (123 481 kpl) lisääntyi alkuvuonna edellisvuoteen verrattuna 10 prosenttia. Kesäkuun lopussa vantaalaisia potilaita oli vuodeosasto- ja poliklinikkajonoissa yhteensä 4 305; heistä 25 prosenttia oli jonottanut yli hoitotakuuajan. Jonottajien määrä on keväästä vähentynyt, mutta jonotusaika on kasvanut. Eniten kuuden kuukauden hoitotakuun ylittäneitä jonottajia on silmätautien erikoisalalle. Lasten psykiatrian hoitotakuujonossa ei kesäkuun lopussa ollut yli 90 vrk odottaneita ja nuorten psykiatrian hoitotakuujonossa oli kaksi yli 90 vrk odottanutta vantaalaista. Lääkärikonsultaatiotoiminta on jatkunut perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä aikaisemman suunnitelman mukaisesti.

Suun terveydenhuollon liikelaitos jatkaa toimia palveluvelan purkamiseksi, ja palvelusopimukseen tehtiin lisäys hoitotakuussa pysymiseksi.

HUSin omistus siirtyy Uudenmaan neljälle hyvinvointialueelle ja Helsingin kaupungille vuoden 2023 alusta. HUS-kuntayhtymän korvaava HUS-yhtymä perustettiin kaikkien Uudenmaan hyvinvointialu-

eiden ja Helsingin kaupunginvaltuuston hyväksyttyä HUS-perussopimuksen kokouksissaan huhtikuussa 2022. HYKS-järjestämissuunnitelman tilalle on valmisteltu järjestämissopimusta alueellisena yhteistyönä, ja se hyväksytään hyvinvointialueiden toimielimissä ennen vuoden loppua.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa asukkaiden palvelutarpeet ja asiakasmäärän kasvu on jatkunut vuoden 2022 aikana, taustalla mm. nuorten mielenterveyshaasteiden kasvu, varhaisen tuen palvelujen ruuhkautuminen sekä erityisesti päihde- ja mielenterveyspalvelujen palveluvelka. Palveluihin pääsyn nopeuttamiseksi on kehitetty asiakastyötä nopeuttavia prosesseja, esimerkkinä palveluaikojen laajentaminen ja ryhmämuotoisten toiminnan lisääminen. Ostopalveluilla on täydennetty omaa palvelutuotantoa.

Sekä sosiaalihuoltolain mukaisen perhesosiaalityön että lastensuojelun asiakasmäärät ovat kasvaneet keväästä 2021 lähtien. Lastensuojelun asiakkuuksien määrän kasvu on kuitenkin taittunut ja asettunut koronaepidemiaa edeltänyttä aikaa korkeammalle tasolle. Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden osuus Vantaan 0–17-vuotiaista oli heinäkuun lopulla 2,7 prosenttia tavoitteen ollessa enintään 2,6 prosenttia. Lastensuojeluilmoituksia on tehty ensimmäisellä vuosipuolikkaalla 4,6 prosenttia edellisvuoden vastaavaa aikaa enemmän. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä ei ole kasvanut; sijoituksia on pyritty vähentämään kotiin vietäviä palveluja kehittämällä.

Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluja tarjoavan Nuortenkeskus Nupin Länsi-Vantaan uusi toimipiste avattiin Myyrmäen Virtataloon toukokuussa. Osana hoito- ja palveluvelan kattamista myönnetyt lisävakanssit on saatu täytettyä, ja toiminnan laajentamiseen liittyvät vakanssit saadaan kokonaisuudessaan täytettyä alkusyksystä. Palveluun pääsyn odotusaika ei vielä ole laskenut toivotusti.

Vantaan 75 vuotta täyttäneistä asui omassa kodissa kotihoidon turvin tai ilman palvelutarvetta heinäkuun lopussa tavoitteen mukaisesti 93,4 prosenttia ikäluokasta. Vanhus- ja vammaispalveluissa on panostettu kotiin vietävien ja liikkuvien palvelujen kehittämiseen, ja mm. kotisairaala ja Liikkuva Sairaala LiiSa ovat osaltaan tukeneet asiakaslähtöistä toimintamallia. Myös kotihoidon kuntoutusosaamista on vahvistettu. Kotihoidon etäpalvelun pilotointi käynnistettiin kesällä. Omaishoidon tuen myöntämisen perusteet on päivitetty, ja kolmannen hoitoryhmän palkkio on otettu käyttöönotto 1.5.2022 alkaen.

Vanhuspalveluissa on vaikean henkilöstötilanteen vuoksi jouduttu supistamaan vuodeosaston hoitopaikkoja potilas- ja työturvallisuuden turvaamiseksi. Henkilöstövajeen vuoksi myös hoiva-asumisen paikkoja on ollut täyttämättä sekä omassa että ostopalveluissa. Elokuun lopussa vanhusten tehostettuun palveluasumiseen oli jonossa 115 vantaalaista. Henkilöstön riittämättömyys on ruuhkauttanut koko hoitoketjua erikoissairaanhoidosta asumispalveluihin. Toimenpiteitä jonojen purkamiseksi on toteutettu yhteistyössä sisäisten ja ulkoisten toimijoiden kanssa.

Resurssikeskus on pystynyt täyttämään 78 prosenttia tammi-heinäkuun vanhus- ja vammaispalvelujen äkillisistä työvuoropuutoksista.

Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys on kriittistä toimialan palveluvelvoitteiden täyttämisessä. Henkilöstöpula on laajentunut lähes kaikkiin sote-toimialan ammattiryhmiin. Henkilöstövuokrauksella on pyritty paikkaamaan henkilöstövajetta, mutta myös vuokrahenkilöstön saatavuus alueella on ollut vaikea. Kehittämistoimia henkilöstön pito- ja vetovoiman parantamiseksi jatketaan. Perehdytystä ja palkitsemista on kehitetty. Toimialalla on jatkettu tiivistä oppilaitosyhteistyötä, ja käyttöön otetun CLES-opiskelijapalautekyselyn avulla voidaan kartoittaa harjoittelujaksoa suorittavien opiskelijoiden kokemuksia ja tyytyväisyyttä harjoittelujaksoja koskien. Tiedolla johtamisen tuella pyritään tasoittamaan työtaakkaa kohdentamalla henkilöstöresurssia tarkoituksenmukaisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on jatkanut myönteisen erityiskohtelun (MEK) toimintaohjelman toimenpiteitä. Etsivän vanhustyön MEK-projektia on jatkettu panostaen erityisesti prosessin sujuvoittamiseen, verkostotyön vahvistamiseen sekä yksilöohjaukseen. Suun terveydenhuolto on integroitunut projektin aikana vahvasti avoimiin kohtaamispaikkoihin ja muihin matalan kynnyksen toimintoihin. Ehkäisevän terveydenhuollon Moniku-hanke monikulttuuristen perheiden tukemiseksi on

jatkunut. Lapsiperheiden kotipalveluna tarjotaan kaikille vauvaperheille kolme maksutonta kotikäyntiä, toiminta laajentui kevään aikana kahdesta alueesta neljälle alueelle. Avoimissa kohtaamispaikoissa järjestetään iltapäivätoimintaa monialaisena yhteistyönä.

Valmistautumista palvelujen järjestämisvastuun siirtymiseen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle vuoden 2023 alussa on jatkettu systemaattisesti. Toimiala valmistelee turvallista siirtymää yhteistyössä hyvinvointialueen valmisteluorganisaation kanssa. Ns. fuusiotyöryhmät ovat käynnissä Vantaan ja Keravan sote-toimintojen yhteen liittämiseksi ja uuden organisaation perustamiseksi. Henkilöstön ja sopimusten siirtymisen valmistelu kunnilta hyvinvointialueelle on edennyt suunnitellusti.

Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmaan kuuluvassa Vantaa-Kerava-sote: Asukkaan asialla -hankkeessa on jatkettu palvelujen kehittämistä asiakastarpeisiin vastaamiseksi ja strategisten hyvinvointitavoitteiden saavuttamiseksi Vantaan ja Keravan yhteistyönä. Vuoden 2022 loppuun jatkuvassa TEOT-hankkeessa kehitetään työkyvyn tuen palveluja ja työmenetelmiä em. kaupunkien sosiaali-, terveys- ja työllisyyspalveluiden yhteistyönä. Suomen kestävän kasvun ohjelman mukaista hankerahoitusta saava VaKeHyva - Hyvät palvelut -hanke on lähtenyt käyntiin hyvin. Hanke muodostuu kolmesta kehittämisen kärjestä: HyväTerveyskeskus, HyväPerhekeskus ja HyväHyte. Lisäksi hankkeessa kehitetään digitaalisia palveluja ja ratkaisuja sekä haavoittuvien ryhmien tarpeisiin kuin koko väestöä palvelemaan.

13
KASVATUS JA OPPIMINEN

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2021	TA 2022	TOT 1-8 2022	TOT-% 2022	ENNUSTE 2022
TOIMINTATULOT	38 282	33 702	30 922	92	36 398
TOIMINTAMENOT	-483 465	-495 957	-324 208	65	-498 299
TOIMINTAKATE	-445 182	-462 255	-293 286	63	-461 901

Palvelualueittain toteuma

1 000 € Palvelualue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
10 Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta	-90	-51	56	0	0		-90
20 Yhteiset palvelut	-10 949	-7 101	65	667	273	41	-10 283
30 Perusopetus	-214 766	-142 655	66	13 319	14 003	105	-201 447
50 Varhaiskasvatus	-187 301	-121 234	65	15 884	13 462	85	-171 418
90 Svenskspråkiga servicen	-13 639	-8 974	66	606	393	65	-13 033
40 Lukiot	-28 800	-18 821	65	1 323	2 351	178	-27 477
Kasvatus ja oppiminen bruttoyksiköt yhteensä	***-455 546***	***-298 835***	***66***	***31 798***	***30 483***	***96***	***-423 748***
70 Ammatillinen koulutus	-40 412	-25 373	63	1 904	440	23	-38 507
Kasvatus ja oppiminen nettoyksiköt yhteensä	***-40 412***	***-25 373***	***63***	***1 904***	***440***	***23***	***-38 507***
Toimiala yhteensä	**-495 957**	**-324 208**	**65**	**33 702**	**30 922**	**92**	**-462 255**

Sitovat määrärahat

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan toimintatuottojen toteuma on elokuun lopussa 91,8 prosenttia. Toimintakulujen toteuma on 65,4 prosenttia. Toimialan bruttoyksiköiden toimintakulujen toteuma on 65,6 prosenttia ja toimintatuottojen 95,9 prosenttia. Nettoyksikön (ammatillinen koulutus) toimintakatteen toteuma on 64,8 prosenttia.

Toimintatuottojen arvioidaan ylittyvän 2,7 milj. euroa johtuen pääasiassa koulutuksellisen tasa-arvon avustuksesta sekä useista muista hankeavustuksista. Toimintakulut ovat ylittymässä 2,7 milj. euroa. Ylitys muodostuu saaduista hankerahoista sekä Ukrainan tilanteen vuoksi perustetuista 13 valmistavan opetuksen ryhmästä. Perusopetuksessa on jouduttu perustamaan kolme vammaisopetuksen ryhmää talousarviossa arvioidun kolmen ryhmän lisäksi. Säästöä toimintakuluihin on tulossa hieman henkilöstökuluista rekrytointiongelmien vuoksi.

Talousarvion toteutuminen 2022

Toimintatuottojen arvioidaan ylittyvän 3,5 milj. eurolla talousarvioon nähden toimialan bruttoyksiköissä. Ylitys muodostuu valtion alkuvuonna myöntämästä koulutuksellisen tasa-arvon erityisavustuksesta (6,28 milj. euroa) sekä useammasta hankeavustuksesta, joista suurimpia ovat lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuushanke sekä osaamiskeskushankkeen jatko, kolmiportaisen tuen hankkeen jatko sekä sitouttavan kouluyhteistyön hankkeen jatko. Toimintatuottoja pienentävät varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulojen ja valtiolta saatavien korvausten vähentyminen.

Toimintakulujen arvioidaan ylittyvän 3,4 milj. euroa johtuen pääasiassa valtion koulutukselliseen tasa-arvoon myöntämää avustusta sekä uusia hankeavustuksia vastaavien toimintakulujen verran.

Lisäksi alkuvuonna koronan vuoksi toteutetut lisäsiivoukset sekä ateriapalvelutuottajien hinnankorotukset aiheuttavat menopainetta. Vammaisopetukseen on perustettu 3 lisäryhmää, joiden arvioidut lisäkustannukset ovat 0,174 milj. euroa tälle vuodelle. Varhaiskasvatuksessa 1.8.2022 voimaantulevalla lapsen tuen lakimuutoksella on merkittävä vaikutus talousarvion lopulliseen toteumaan. Kuntaalan työehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset nostavat henkilöstökuluja, mutta niiden määrärahat toimiala saa kaupunkistrategian ja johdon määrärahavarauksista.

Valmistavaan opetukseen on alkuvuoden aikana perustettu 13 uutta ryhmää Ukrainasta tulevia oppilaita varten, mikä lisää toimintakuluja 0,5 milj. euroa. Toisella asteella opiskelee 10 ukrainalaista nuorta Varian aikuisten perusopetuksen s2-ryhmissä.

Varhaiskasvatuksen rekrytointiongelmien vuoksi on jouduttu käyttämään Seuren ostopalveluita, jonka arvioidaan näkyvän 13,6 milj. euron alituksena henkilöstökuluissa, mutta vastaavana ylityksenä palveluiden ostoissa. Myös opiskeluhuollon henkilöstökuluissa on tulossa alitus johtuen psykologien rekrytointiongelmista.

Ammatillisessa koulutuksessa (Varia, nettoyksikkö) toimintakate on hieman alittumassa. Varia on saanut valtionosuutena ensimmäisessä lisäsuoritepäätöksessä 2,1 milj. euroa, jonka arvioidaan kohdistuvan pääasiassa vuodelle 2023–2024. Aiemmista vuosista poiketen vuoden 2022 OKM:n strategiarahoitus on jaettu verkostohankkeina, joista kolmessa Varia on mukana: tietojohtamisen kehittäminen, digitaalisuuden johtaminen ja osaamisen kehittäminen sekä oppimisvalmiuksia tukevien opintojen kehittäminen. Toimintakuluissa ennusteen mukaan alittuminen kohdistuu enimmäkseen palvelujen ostoihin sekä aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin. Toimintatuottojen osalta ennakoidun 1,4 milj. euron ulkopuolisen hanke- ja projektirahoituksen arvioidaan alittuvan 0,8 milj. euroa, koska useita hankkeita on päättynyt, eikä uusia hankerahoituksia ole saatu ennakoidun mukaisesti.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Perusopetuksessa huhtikuussa aloittaneet 13 uutta valmistavan opetuksen ryhmää jatkavat lukuvuoden 2022–2023 täydellä oppilasmäärällä. Ukrainasta tulevien oppilaiden lisäksi valmistavaan opetukseen saapuu oppilaita useista muista maista. Vammaisopetuksen tarve kasvaa muuta kasvua enemmän. Nämä yhdessä haastavat tarkoituksenmukaisia kouluverkkoratkaisuja. Strategiaan pohjautuen kehitetään esi- ja alkuopetuksen aiempaa tiiviimpää yhteistyötä pilotoimalla joustavia nivelratkaisuja ja yhdenmukaistamalla nivelvaiheen toimintatapoja. Valtion hankerahoituksella vahvistetaan S2- ja kielitietoista opetusta yläkoulussa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuus on heikentynyt vuoden aikana merkittävästi lisää ja opettajan vakansseista enää 56,8 prosentissa on kelpoinen hoitaja. Opettajien vakansseja on täyttämättä 406. Lastenhoitajien vakansseja on täyttämättä 186. Sijaisten saaminen on vaikeaa, eikä Seure pysty vastaamaan kaikkiin tilauksiin. Päiväkotien aukioloaikoja on jouduttu supistamaan 177 kertaa alkuvuonna henkilöstöpulan vuoksi, joten joka päivä 1–2 päiväkotia on joutunut rajaamaan aukioloaikaansa. Avoimia varhaiskasvatuspalveluita on jouduttu myös sulkemaan usein.

Länsimäen päiväkoti aloitti toimintansa 4.4.2022. Kotihoidon tuen kuntalisän maksatus on päättynyt 31.7. Valtion erityisavustuksella on palkattu varhaiskasvatuksen lapsi- ja perheohjaajia, kehittäjäopettajia sekä lisähenkilöstöä Seuresta. Lisäksi valtion erityisavustuksella on vahvistettu henkilöstön osaamista inklusiivisen toimintakulttuurin ja varhaiskasvatuksen tuen osalta.

Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen opettajien sijaisia on melkein mahdotonta löytää – Håkansbölen päiväkodissa oli kriisi keväällä, kun ei löytynyt yhtään sijaista. Jouduttiin supistamaan päiväkodin aukioloaikoja toistuvasti koko kevään aikana. Samasta syystä jouduttiin aika-ajoin supistamaan aukioloaikoja myös palvelualueen muissa päiväkodeissa keväällä. Jotta toimintaa ei jouduttaisiin siirtämään Håkansbölen päiväkodista toisiin päiväkoteihin, päätettiin siirtää esiopetus Västersundomin skolasta Håkansbölen päiväkotiin määräaikaisesti vuodeksi. Tilanne on yhä hankala ja aukioloaikojen supistuksia joudutaan luultavasti tekemään myös syksyllä. Heinäkuuhun 2022 asti, ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen päätösvalta on ollut siirretty varhaiskasvatuksen palvelualueelle, elokuusta 2022 lähtien päätösvalta on ruotsinkielisen palvelualueen uudella kehittämispäälliköllä.

Kaikki ruotsinkieliset vantaalaiset nuoret, jotka päättivät peruskoulun, saivat jatkopaikan toisella asteella. Uuteen ruotsinkieliseen TUVA koulutukseen hakivat kolme vantaalaista nuorta, ja kaikki kolme saivat opiskelupaikan.

Lukioiden uuden opetussuunnitelman käyttöönottoa on jatkettu ja lukioiden opettajia on keväällä koulutettu kieli- ja kulttuuritietoiseen toimintatapaan. Osaamiskeskuksen ryhmämuotoisen toiminnan, kuten S2-opetuksen, järjestäminen on vaikeutunut rahoittajan tekemien linjausten myötä.

Varian strategian 2022–2025 keskeisimpiä toimenpiteitä ovat jatkuvan haun ja henkilökohtaisen osaamisen kehittämisen prosessien uudistaminen selkeämmiksi sekä tiimimäisen toimintamallin rakentaminen. Kehittämistoimenpiteet on käynnistetty kevään 2022 aikana. Varia tavoittelee opiskelijavuosien hallittua kasvua. Variassa on aloittanut elokuussa 1 349 uutta opiskelijaa, joista uudessa Tuva-koulutuksessa on 153 opiskelijaa. Tuvan opiskelijapaikkoja on tarjolla syksyn aikana jatkuvan haun kautta. Tämänhetkisen ennusteen mukaan Varian opiskelijavuositavoite toteutuu. Varia on mukana Vantaa-Keravan työllisyyden kuntakokeilussa ja TE2025 valmistelussa.

Kuraattorien määrää lisättiin 12 vakanssilla ja psykologien 6 vakanssilla 1.1.2022 alkaen. Psykologien saatavuus on kuitenkin heikentynyt entistään (1.8.2022 täyttöaste on 47.9 %) ja palvelutuotannon kannalta tilanne on kriittinen. Hyvinvointialuevalmistelu on edennyt ja opiskeluhuollon yksikön päällikkö, ja esimiehet ovat olleet valmistelutyössä aktiivisesti mukana. Yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön sisältöä ja osuutta kokonaistyöstä on ensimmäistä kertaa kartoitettu säännöllisesti. Yksilötyön tarve kuraattori- ja psykologipalveluissa on lisääntynyt edelleen.

Vasa-hanke etenee, mutta laskutuskäytänteiden muutoksen takia voi tulla asiakaslaskutukseen noin kahden kuukauden katkos syys-lokakuussa. Digione-hanke edistyy aikataulussa ja pilottikoulut on valittu. Toimialan osalta uuden Vantaa.fi-sivuston käyttöönotto onnistui hyvin.

16 KAUPUNKIKULTTUURI

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2021	TA 2022	TOT 1-8 2022	TOT-% 2022	ENNUSTE 2022
TOIMINTATULOT	8 963	11 383	7 381	65	11 369
TOIMINTAMENOT	-70 858	-73 860	-48 538	66	-74 705
TOIMINTAKATE	-61 895	-62 477	-41 157	66	-63 336

Palvelualueittain toteuma

1 000 € Palvelualue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
10 Kaupunkikulttuurilautakunta	-69	-27	39	0	0		-69
21 Yhteiset palvelut	-3 622	-2 550	70	745	991	133	-2 877
37 Kirjasto- ja asukaspalvelut	-20 735	-12 834	62	2 256	1 343	60	-18 478
331 Kulttuuripalvelut	-7 747	-5 388	70	365	268	73	-7 382
34 Liikunta	-26 270	-17 416	66	5 368	2 737	51	-20 902
35 Nuoriso	-10 119	-6 765	67	1 281	1 309	102	-8 838
Kaupunkikulttuuri bruttoyksiköt yhteensä	***-68 562***	***-44 980***	*66*	***10 015***	***6 649***	***66***	***-58 547***
332 Musiikkiopisto	-4 281	-2 861	67	1 047	550	53	-3 235
333 Kuvataidekoulu	-1 016	-697	69	322	183	57	-695
Kaupunkikulttuuri nettoyksiköt yhteensä	***-5 298***	***-3 558***	***67***	***1 368***	***732***	***54***	***-3 929***
Toimiala yhteensä	**-73 860**	**-48 538**	**66**	**11 383**	**7 381**	**65**	**-62 477**

Sitovat määrärahat

Kaupunkikulttuurin bruttoyksiköiden tulojen toteutuma 31.8.2022 on 66 prosenttia ja menojen toteutuma 62 prosenttia. Koko vuoden osalta tulojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisena, menot puolestaan ovat ylittymässä 575 000 euroa budjetoimattomista hankkeiden menoista ja sisäisten vuokrien korotuksista johtuen. Nettoyksiköiden toimintakatteiden ennustetaan ylittyvän hieman musiikkiopiston alittuvan lukukausimaksukertymän vuoksi.

Talousarvion toteutuminen 2022

Tammi-elokuun raportointijaksolla toimialan talouden toteumakehityksessä on havaittavissa joitakin poikkeamia suunniteltuun. Ennusteen mukaan toimialan bruttoyksiköiden yhteenlasketut tulot toteutuvat budjetoidusti, sen sijaan yhteenlasketut menot ylittävät talousarvion 850 000 euroa.

Palvelualueiden tuloissa on jonkin verran poikkeamia. Liikuntapalveluiden tulot alittavat ennusteessa budjetin 230 000 euroa johtuen budjetoitua suurempien hanketulojen ja liikuntayhtiöiden nimi- ja mainostulojen sekä saamatta jäävien maksutulojen nettovaikutuksesta. Maksutulojen alitus on seurausta alkuvuoden sulkemisista ja alhaisemmista kävijämääristä ohjatussa liikunnassa, uimahalleissa ja kuntosaleilla (vaikutus 250 000 euroa). Menojen ennusteessa näkyy vastaavasti budjetoitua suuremmat hankemenot ja avustuksina jaettavat nimi- ja mainossopimukset. Menoissa ennustetta heikentää lisäksi sisäisten vuokrien nousu VTK-kiinteistöissä. Menojen ennuste sisältää 1.6. voimaan tulleen palkkaratkaisun arvioidun vaikutuksen (274 000 euroa), mutta tämä huomioidaan ensimmäisessä määrärahamuutosesityksessä, jossa määrärahat kohdennetaan toimialoille keskitetystä palkkavarauksesta.

Kirjasto- ja asukaspalveluiden tulot ylittynee nettona 260 000 euroa. Ylitys on pääasiassa seurausta aikuisopiston budjetoitua suuremmista hanketuloista. Aikuisopiston myyntitulot jäänevät hieman tavoitteesta epidemiatilanteen seurauksena. Kirjasto- ja asukaspalveluiden menojen ennustetaan hankemenojen lisäksi ylittyvän kirjaston palveluostoissa (100 000 euroa) ja palkkaratkaisun johdosta (93 000). Säästöä tulee Aikuisopiston aikuisten perusopetuksesta.

Lautakunnan menot ylittyvät arvioilta 10 000 euroa.

Toimialan nettoyksiköiden ennuste on lähes budjetin mukainen. Musiikkiopiston lukukausimaksut toteutunevat 40 000 euroa budjetoitua alhaisempana.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Toimialan strategiatyö jatkui koko henkilöstön voimin yhteisessä kehittämispäivässä. Hyvinvointiohjelman ja myönteisen erityiskohtelun uuden ohjelmankauden suunnittelu on käynnistynyt.

Harrastusten Vantaa –hankeen lukuvuoden 2021–2022 harrastustoimintaa tarjottiin kaikille vantaan peruskoululaisille. Harrastuksia järjestettiin 39 koululla ja 10 muussa Vantaalla sijaitsevassa tilassa. Harrastuksia toteutetaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Harrastusryhmiin sekä etsivään harrastustoimintaan osallistui yhteensä 4 670 peruskoululaista. Toimintaan osallistuneista oppilaista oli tyttöjä 45 prosenttia, poikia 53 prosenttia ja 2 prosenttia oppilaita, jotka eivät ilmoittaneet sukupuolta. Harrastusryhmiin osallistuneista lapsista ja nuorista 34 prosenttia kertoi Harrastusten Vantaa harrastuksen olevan heidän ainoa ohjattu harrastuksensa.

Nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi, yksinäisyyden vähentämiseksi ja harrastuneisuuden lisäämiseksi on perustettu yhteistyöhanke kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa, jossa kokeillaan alueellista toimintamallia valitun kohdekoulun alueella. Laaja työryhmä on kokoontunut kolme kertaa alkuvuoden aikana, toimintasuunnitelma on laadittu ja yhteistyö käynnistynyt.

Osallistuva Vantaa –ohjelma hyväksytty kaupungin hallituksessa 11.4.2022, koordinaatioryhmä aloitti työnsä toukokuussa. Ohjelman toimenpiteiden toteuttaminen on alkanut. Esimerkiksi vuorovaikutteisten ja osallistavien hybriditilaisuuksien järjestämiseen on koottu opas ja järjestetty kaupunkitasoinen henkilöstökoulutus.

Kuusijärven kärkihankkeessa pysäköintialueen laajennustyöt jatkuivat. Rakennustyöt ovat vähentäneet merkittävästi nykyisten pysäköintipaikkojen määrää, mikä on aiheuttanut haasteita erityisesti kesäsesonkiin. Ulkoalueiden kävijäseurannan pilotti on käynnissä. Sipoonkorpi Hop-On Hop-Off –bussi liikennöi kesäkauden ja päättyy syyskuussa. Kuusijärven graafista ilmettä luodaan sisältäen mm. logon ja verkkosivut domainilla vantaankuusijarvi.fi. Kuusijärvi-Sipoonkorpi-projektiryhmien kokoonpanoja on päivitetty. Uudisrakennusten tarvesuunnitelma valmistuu ja hankesuunnittelu käynnistyy ja syksyn aikana laaditaan Kuusijärven kehittämisen tiekartta vuosille 2022–2025.

Kivistön palvelukeskittymän toiminnan hallinnointimalli ja resurssitarpeet on määritelty ja esitetty vuoden 2023 talousarvioon. Tavoitteena on avata toimitilat syyskuussa 2023. Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon valmistelutyöryhmä on päivittänyt väistötilasuunnitelmaa. Osallisuussuunnitelma on laadittu.

Toimialan palvelutoiminta on palautumassa koronapandemian jälkeen. Alueellisessa nuorisotyössä nuorisotilat ovat vetäneet nuoria erittäin hyvin, ja tämän lisäksi jalkautuvalle nuorisotyölle on ollut paljon tarvetta. Nuorten aikuisten palveluissa nuorten huonovointisuus on työllistänyt paljon. Kesän jälkeen aloitetaan pääkaupunkiseudun yhteinen tutkimus- ja kehittämishanke, jolla etsitään keinoja puuttua mahdollisimman hyvin katujengikysymykseen ennaltaehkäisevällä työllä.

Kirjastojen lainausmäärät sekä Vantaa-infojen ja asukastilojen kävijämäärät ovat samalla tasolla kuin ennen pandemiaa. Koronapandemian jälkeen on havaittavissa pahoinvointia asiakkaiden keskuudessa, mikä heijastuu uhka- ja väkivaltatilanteiden määrän kasvuna palvelualueen palveluissa. Toipumissuunnitelman toimenpiteet, kuten Länsimäen kirjaston kieltenoppimishanke, on saavuttanut asiakasryhmän hyvin. Korona-aikana voimakkaasti kehitetty Aikuisopiston etäopetus on otettu

hyvin vastaan ja sitä on tarkoituksenmukaisin osin jatkettu. Aikuisopisto tarjoaa muutoin vapaaksi jääviä paikkoja neet-nuorille yhteistyössä Nuorisopalveluiden kanssa.

Vantaan kaupungin ja Vantaa-Keravan hyvinvointialueen välistä yhteispalvelulain mukaista sopimusta valmistellaan ja palveluprosessien kuvaukset ovat käynnissä. Vantaan kaupunki tuottaa jatkossa hyvinvointialueelle asiakaspalveluun liittyvät yleisneuvonnan palvelut.

Kaupungin ja järjestöjen yhteistyönä ylläpitämä Ukraine Help Center Vantaa on ollut auki huhtikuusta lähtien, myös läpi kesän. Kävijöitä on ollut enimmillään noin 1 600 kuussa. Asiakaspalvelu 2030 -ohjelmatyön toteuttamissuunnitelma on valmis. Seuraavassa vaiheessa osallistetaan laaja-alaisesti sidosryhmiä.

Kulttuuripalveluiden toiminta on elpynyt koronapandemiaa edeltävään aikaan lähitapahtumien ja tapaamisten, tuotantojen ja festivaalien, näyttelyiden ja taiteen perusopetuksen lähiopetuksen käynnistymisenä. Suurimmat festivaalit toteutettiin perinteisesti hyvässä yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa. Tikkurila-festivaali oli jälleen korona-ajan jälkeen jättimenestys, johon osallistui lähes 30 000 ihmistä kolmen päivän aikana. Vantaan Kesälava ja Martinuksen BackStagella järjestettiin runsaat sata maksutonta tapahtumaa.

Kaupunginmuseon näyttelyissä Håkansbölen kartanoalueella kävi kesän aikana yli 10 000 henkilöä. Laila Pullisen veistospuisto ja kotimuseo teki kävijäennätyksensä ollen avoinna koko kesän ajan. Taiteilija Risto Vilhusen veistospuistoa pidettiin avoinna yleisölle 1.7. - 10.7.2022.

14 KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2021	TA 2022	TOT 1-8 2022	TOT-% 2022	ENNUSTE 2022
TOIMINTATULOT	309 086	298 584	200 468	67	294 856
TOIMINTAMENOT	-242 541	-259 364	-172 610	67	-261 554
TOIMINTAKATE	66 545	39 220	27 858	71	33 301

Palvelualueittain toteuma

1 000 € Palvelualue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
1410 Kaupunkiympäristö-lautakunta	-107	-70	66	0	0		-107
14 20 Yhteiset palvelut	-2 276	-1 320	58	0	2		-2 276
14 40 Kaupunkirakenne ja ympäristö	-12 215	-7 352	60	5 774	3 999	69	-6 441
Kaupunkiympäristölautakunta yhteensä	**-14 598**	**-8 743**	**60**	**5 774**	**4 001**	**69**	**-8 824**
14 60 Kaupunkitilalautakunta	-80	-37	47	0	0		-80
14 50 Kadut ja puistot	-38 330	-27 520	72	27 134	13 740	51	-11 196
14 51 Joukkoliikenne	-65 000	-46 107	71	12 299	8 335	68	-52 701
14 30 Kiinteistöt ja tilat	-25 778	-17 627	68	43 096	38 209	89	17 318
Kaupunkitilalautakunta bruttoyksiköt yhteensä	***-129 188***	***-91 291***	***71***	***82 529***	***60 284***	***73***	***-46 659***
14 32 Kiinteistöt ja tilat netto	-110 238	-68 506	62	204 039	131 344	64	93 801
14 52 Varikko	-5 340	-4 070	76	6 242	4 838	78	902
Kaupunkitilalautakunta nettoyksiköt yhteensä	***-115 578***	***-72 576***	***63***	***210 281***	***136 182***	***65***	***94 703***
Kaupunkitilalautakunta yhteensä	**-244 766**	**-163 867**	**67**	**292 810**	**196 467**	**67**	**48 044**
Toimiala yhteensä	**-259 364**	**-172 610**	**67**	**298 584**	**200 468**	**67**	**39 220**

Sitovat määrärahat

Vantaan ratikan suunnittelu etenee aikataulussaan. Pientalojen rakentaminen Vantaalla on lisääntynyt muun rakentamistahdin hidastuessa. Yleinen talouden epävarmuus yhdessä resurssihaasteiden kanssa näkyy hankkeiden etenemisessä ja vaikuttaa asuntotuotanto- ja kaavoitustavoitteiden saavuttamiseen. Kasvihuonekaasupäästöjen väheneminen notkahti tilapäisesti kylmästä talvesta ja viimeisten kivihiilivarantojen poltosta johtuen.

Käyttötaloudessa ennustetaan yhteensä 5–6 milj. euron määrärahaylityksiä katujen kunnossapitoon ja kiinteistönhoitoon. Lisäksi mm. kiinteistömyynnin viivästymien vuoksi tulojen ennustetaan alittavan talousarvion noin 5 milj. eurolla. Joukkoliikenteen kuntaosuuden ennustetaan alittavan talousarvion 3,3 milj. eurolla. Toimialan investoinnit alittavat talousarvion kokonaisuudessaan 8 milj. eurolla, mutta kunnallisteknisten investointien ja kiinteän omaisuuden ennustetaan kuitenkin ylittävän määrärahat.

Talousarvion toteutuminen 2022

Investointien toteuma on kokonaisuudessaan maltillinen vuoden toisella kolmanneksella. Toimitilainvestointien ennustetaan alittavan määrärahat 11,7 milj. eurolla, kun taas infrarakentamisen määrärahojen ennustetaan ylittävän 4 milj. eurolla. Maailmantilanne on hankaloittanut materiaalien saatavuutta ja nostanut materiaalien hintoja, mikä tuo epävarmuutta ennusteisiin. Lisäksi maanhankintamäärärahojen ennustetaan ylittävän määrärahat noin 1,7 milj. eurolla.

Vuoden 2022 haastavat keliolosuhteet ovat rasittaneet katujen kunnossapitoa ja toimitilojen kiinteistönhoitoa. Katujen kunnossapitoon ennustetaan 4–5 milj. euron määrärahaylitystä ja kiinteistönhoitoon ja ylläpitoon ennustetaan 1,2 milj. euron ylitystä. Polttoaineiden ja energian hinnannousut ja loppuvuoden sääolosuhteet tuovat ennusteeseen epävarmuutta.

Rakennusalan epävarmalla tilanteella on vaikutuksia toimialan myynti- ja sopimustuloihin. Maanmyyntivoittoja, maanvuokratuloja ja sopimuskorvauksia on toteutunut yhteensä noin 30 milj. euroa. Loppuvuoden osalta epävarmuustekijät, kuten inflaation kehitys ja energian saatavuus, ovat lisääntyneet ja erityisesti asuntotonttien kysyntä on laskussa. Rakennusten ja huoneistojen myynti on viivästynyt ja niistä saatavien tulojen ennustetaan alittavan talousarvio 4,8 milj. eurolla.

Joukkoliikenteen kuntaosuuden ennustetaan alittavan talousarvin 3,3 milj. eurolla johtuen koronatuista sekä elpyneistä lipputuloista.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Vantaalla on valmistunut ajalla 1.1.-31.8.2022 1 488 uutta asuntoa vuositavoitteen ollessa 2 460 asuntoa. Valtuustossa on hyväksytty 16 415 k-m² verran (9 kpl) uutta asumista sisältäviä asemakaavoja. Pientaloille on myönnetty rakennuslupia noin 20 prosenttia enemmän 10 vuoden keskiarvoon nähden ja Vantaalle on valmistunut tänä vuonna uusia pientaloasuntoja 368 kpl. Muilta osin sekä myönnettyjen rakennuslupien että valmistuneiden rakennusten määrä on supistunut noin 20 prosenttia edellisvuosiin verrattuna.

Vantaan keskustoista laskettava elinvoimaluku on kääntynyt jälleen nousuun edellisvuoden notkahduksen jälkeen. Uudet Myyrmäen ja Itä-Vantaan projektijohtajat aloittivat elokuussa 2022 ja keskustojen kehittämisohjelmien laadinta on alkamassa. Myös työpaikkatonttien varantoa pyritään aktiivisesti kasvattamaan.

Vantaan maa- ja asuntopoliittisen ohjelman päivitystyö on valmistunut kesäkuussa ja päivitetyt linjaukset ovat päätöskäsittelyssä. Rakennusjärjestyksen päivitystyö jatkuu koko vuoden ja valmistuu alkuvuonna 2023. Sen yhteydessä etsitään tapoja sujuvoittaa asemakaavoitusta ja pientalorakentamista. Pientaloalueiden kehittämiseen keskittyvä arkkitehti on aloittanut kesällä.

Kaupungin omistuksessa olevien asuinhuoneistojen ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen myyntejä valmistellaan. Lisäksi päätöksenteossa on Vantaan omistamien, ulkopaikkakunnilla sijaitsevien kiinteistöjen myynnin valmistelun aloittaminen tuottavuus- ja kasvuohjelman tavoitteiden mukaisesti. Hyvinvointialueelle 1.1.2023 vuokrattavat kiinteistöt eivät kuntalain mukaan voi siirtymäkauden jälkeen olla enää emokaupungin omistuksessa.

Vantaan ratikan suunnittelu etenee aikataulussaan. Kaavarungon luonnos oli nähtävillä kesäkuussa, ja se muokataan saadun palautteen sekä käynnissä olevien vaikutusten arviointien pohjalta ehdotukseksi vuoden loppuun mennessä. Ratikan asemakaavoista noin 20 prosenttia on ollut nähtävillä, ja seuraavia tulee syksyn aikana. Katusuunnitelmista lähes kaikki luonnokset on esitelty, ja useita ehdotuksia on ollut nähtävillä. Suunnitelmien havainnollistamiseen ja vuorovaikutukseen panostetaan edelleen.

Vantaata kohti hiilineutraaliutta vuonna 2030 luotsaava resurssiviisauden tiekartta on päivitetty uudelle valtuustokaudelle. Ympäristövastuuraportoinnissa on otettu käyttöön uusi ympäristövahtityökalu, jonka avulla tavoitteiden etenemistä voi seurata myös verkossa. HSY:n tuottaman päästölaskennan mukaan Vantaan kokonaispäästöt pysyivät ennallaan (0 %) ja asukaskohtaiset laskivat vain

1 prosentin, mistä syystä tälle vuodelle asetettua 7 prosentin vähenemää ei saavuteta. Edellisvuosien laskeva trendi seisahtui kylmästä talvesta ja lämmitykseen vielä käytetystä kivihiilestä johtuen. Vantaan Energia lopetti kivihiilen käytön energiatuotannossa keväällä.

Resurssiviisaustoimet kuitenkin etenivät monella saralla. Kaikissa merkittävimmissä uudisrakennushankkeissa lasketaan niiden hiilijalanjälki. Lisäksi toteutetaan kestävän purkamisen ja päästöttömät työmaat -Green dealin toimenpiteitä. Öljylämmityksestä siirrytään uusiutuvaan energiaan Vierumäen koululla ja Jokivarren koululla vuoden loppuun mennessä. Isosuon ennallistaminen on käynnistynyt. Lähiluontoon tutustutaan lintujen teemavuoden kautta järjestäen muun muassa monipuolista retkitarjontaa.

HSL:n matkustajamäärät ovat elpyneet. Koko vuoden nousut ovat noin 72 prosenttia vuoden 2019 tasosta, mutta junaliikenteen nousut ovat noin 78 prosenttia. Toukokuussa HSL ennusti, että Vantaan kuntaosuus on noin 3,3 milj. euroa talousarviota pienempi.

Länsi-Vantaan joukkoliikenteelle merkittävä Luhtitie avattiin elokuussa. Pyöräilyn edistämisohjelmaa valmistellaan ja se tuodaan päätöksentekoon loppuvuodesta 2022. Kaupungin käytössä oleville sähköautoille suunnitellaan latauspaikkoja toimitilojen yhteyteen, mikä mahdollistaa kaupungin oman sähköautokaluston määrän lisäämisen.

Valtuustokauden kärkihankkeista Kuusijärven ulkoilualueen uudisrakennusten tarveselvitys on valmistunut ja reittien, pulkkamäen ja pysäköintialueen rakentaminen jatkuu. Oppimiskampuksen kaavoitus on käynnissä ja suunnittelupalveluhankinnat on kilpailutettu. Kaupungin toimitilahanke on keskeytynyt toistaiseksi urakoitsijan vetäydyttyä hankkeesta.

Osallistuvan budjetoinnin kohteita toteutetaan vuoden 2021 asukkaiden äänestämien kohteiden osalta Havukoskella, Länsimäessä, Mikkolassa ja Hakunilassa.

LIIKELAITOKSET

1 000 € Palvelualue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
211 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	-40 188	-27 329	68	41 893	27 167	65	1 705
213 Suun terveydenhuollon liikelaitos	-25 112	-15 759	63	25 593	15 939	62	481
Liikelaitokset yhteensä	**-65 300**	**-43 088**	**66**	**67 486**	**43 106**	**64**	**2 186**

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2021	TA 2022	TOT 1-8 2022	TOT-% 2022	ENNUSTE 2022
TOIMINTATULOT	42 354	41 893	27 167	65	42 060
TOIMINTAMENOT	-39 372	-40 188	-27 329	68	-39 897
POISTOT	-1 496	-1 705	-1 066	63	-1 605
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	1 486	0	-1 228		558
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	3	0	0		0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	1 489	0	-1 228		558
Poistoeron lisäys/vähennys	303	0	202		292
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 792	0	-1 026		850

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2022	TOT 1-8 2022
Liikeylijäämä	0	-1 228
Bruttoinvestoinnit	-2 500	-547

Talousarvion toteutuminen 2022

Pelastuslaitoksen toiminta ja talous on vuoden toisella kolmanneksella toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Toimintatuotot ovat toteutuneet ennakoidusti, laskutus on hieman jäljessä, tasoittuu loppuvuodesta. Toimintamenot ovat ylittäneet talousarvion henkilöstökulujen osalta ja alittaneet poistojen osalta. Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen liikealijäämä tarkastelujaksolla on -1 227 995,19 euroa. Koko vuoden ennuste on noin 150 000 euroa liikeylijäämäinen.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Koronan vaikutukset toimintaan ovat pienentyneet kahden ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana.

Ukrainan sotatilanteen takia on pelastuslaitoksen varautumisen suunnitelmia ja materiaalisia valmiuksia tarkennettu. Myös Ukrainan pelastustoimea on avustettu Sisäministeriön koordinoimana.
Kevään aikana on pelastuslaitoksen palkka- ja henkilöstöjärjestelmä muutettu HUS Asvian palkkajärjestelmiin. Muutoksen nopeus ja vähäinen ennakkotieto sekä kevään että kesän virheellisyydet

tiedoissa ovat aiheuttaneet paljon ylimääräistä työtä ja haasteita. HUS Asvian järjestelmissä ei ole esimerkiksi henkilöiden historiatietoja eikä Numeron-työaikajärjestelmän tiedot välity HUS Asvian järjestelmiin ilman manuaalista käsityötä.

Hyvinvointialueiden valmistelu on edennyt suunnitellusti ja kahden hyvinvointialueen yhteinen pelastuslaitos jatkaa toimintaa alueiden valtuustoissa hyväksytyn yhteistoimintasopimuksen pohjalta. Yhteistoimintasopimus on allekirjoitettu kesäkuussa ja kahden alueen yhteinen pelastuslautakunta kokoontui elokuun lopussa.

HEMS-yksikön henkilöstö siirtyi FinnHEMS Oy:n palvelukseen ja yhteistoimintasopimus FinnHEMS Oy:n kanssa loppui 30.4.2022.

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2021	TA 2022	TOT 1-8 2022	TOT-% 2022	ENNUSTE 2022
TOIMINTATULOT	24 681	25 593	15 939	62	26 223
TOIMINTAMENOT	-23 999	-25 112	-15 759	63	-25 732
POISTOT	-11	0	0		0
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	671	481	180		491
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-201	-210	-134		-210
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	470	271	46		281
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0	0		0
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	470	271	46		281

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2022	TOT 1-8 2022
Liikeylijäämä	481	180
Lainan korko	-159	-106
Korvaus peruspääomasta	-68	-45
Bruttoinvestoinnit	0	0

Pandemian vaikutus näkyi alkuvuonna alhaisempana painotettujen toimenpiteiden ja asiakaskäyntien määränä, joiden vaikutusta ei ole saatu kurottua kuluvan vuoden aikana toivotulla tavalla.

Suoritettujen painotettujen toimenpiteiden määrä 1–8/2022 oli 7,9 prosenttia alle edellisen vuoden tasosta. Tulos on ylijäämäinen.

Koko vuoden toteumaennusteen tulos on ylijäämäinen.

Talousarvion toteutuminen 2022

Liikevaihto 1–8/2022 on 15,9 milj. euroa ja toteuma-aste talousarvioon on 63,8 prosenttia. Painotettujen toimenpiteiden toteuma-aste on 49,7 prosenttia ja asiakaskäyntien osalta toteuma-aste on 59,0 prosenttia. Alhaisempi painotettujen toimenpiteiden määrä ja asiakaskäynnit johtuvat pandemian vaikutuksesta henkilökunnan lisääntyneeseen poissaolojen määrän. Lisäksi osa työntekijöistä oli siirrettynä muihin palveluyksiköihin sosiaali- ja terveystoimialalla paikkaamaan henkilöstövajetta. Talousarviossa on toiminta-avustusta 625 000 euroa, joka tasapainottaa vuoden 2022 taloutta.

Operatiiviset kulut 1–8/2022 ovat 15,9 milj. euroa ja toteuma-aste talousarvioon on 62,8 prosenttia. Materiaalien ja palveluiden toteuma-aste on 64,0 prosenttia. Henkilöstökulut ovat olleet odotettua alhaisemmat (toteuma-aste 63,4 prosenttia), koska vakansseja on ollut täyttämättä lähinnä rekrytointiprosessien aikana. Lisäksi esimerkiksi kahden uuden työparin vakanssit päästiin täyttämään vasta toukokuussa 2022 työtilojen remontin viivästyttyä. Henkilöstökuluihin vaikutti myös 3.-9.5.2022 olleet JUKO:n, JHL:n ja Jytyn lakot. Suun terveydenhuollossa työskentelevät Hammaslääkäriliiton, JHL:n ja Jytyn jäsenet olivat lakossa siltä osin, kun heidän työtehtävänsä eivät olleet rajattu lakon ulkopuolelle.

Liikelaitoksen koko vuoden toteumaennuste on ylijäämäinen. Ennusteeseen on päivitetty tuottoihin palvelusopimuksen korotus (1,0 milj. euroa), minkä on tarkoitus kattaa ostopalveluna hankittu palveluseteli (0,3 milj. euroa), yksityiseltä palveluntuottajalta hankittu hammashoito (0,4 milj. euroa) sekä alkuvuoden alhaisempi painotettujen toimenpiteiden määrän ja asiakaskäyntien negatiivinen vaikutus ulkoisiin asiakasmaksutuottoihin (0,3 milj. euroa).

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Tammi-elokuun aikana käyntimäärät eivät ole toteutuneet odotuksen mukaisesti. Tämän vuoksi ennuste käyntien osalta on vähennetty 4,5 prosenttia (TA 2022 199 000, ennuste 190 000) ja toimenpiteiden osalta 14,6 prosenttia (TA 2021 456 750, ennuste 390 000). Suun terveydenhuollossa on kuluvan vuoden tammi-elokuun ollut asiakkaana 53 631 (56 049 vuoden 2021 vastaavana ajankohtana), tuotettu 83 655 hammaslääkärikäyntiä (88 879 vuoden 2021 vastaavana ajankohtana), 29 065 suuhygienistikäyntiä (33 138 vuoden 2021 vastaavana ajankohtana).

Liikelaitoksessa vuonna 2021 aloitettu pandemian vuoksi aiheutuneen hoitovelan purku keskeytyi vuoden 2022 alussa. Vuonna 2021 hyvin lyhentynyt hoitotakuujono alkoi uudelleen kasvaa, vaikka näitä jonoja pyrittiin edelleen purkamaan oman henkilökunnan tekemillä lisätöillä erillisen sopimuksen mukaisesti. Tammikuussa 2022 hoitotakuujonossa oli noin 400 henkilöä ja huhtikuun lopussa noin 1 200. Lisäksi pandemiasta johtuvien poissaolojen vuoksi varattuja hoitoaikoja jouduttiin perumaan runsaasti ja tämä aiheutti hoitotakuun ylittymisen yli 500 henkilön osalta. Hoitovelan purkamiseksi on väistämätöntä ostaa suun terveydenhuollon palveluita yksityissektorilta. Liikelaitoksen johtokunta hyväksyi kokouksessaan 13.4.2022 palvelusetelin käyttöönoton. Tavoitteena on saada palvelusetelit tuotantoon kesäkuussa 2022. Koulu- ja neuvolaikäisten suun hoito on toteutunut suunnitellulla tavalla.

Terveyden edistämisen toimia on kohdennettu vuoden 2022 aikana suunnitellusti niin koko Vantaan väestölle kuin tietyille riskiryhmille. Koko väestölle suunnattuja toimenpiteitä mm. erilaiset yhteisölliset tapahtumat sekä verkko- ja somekanavien kautta kohdennetut tietoiskut. Riskiryhmille kohdennettuina toiminta on toteutunut mm. huonon suuhygienian aiheuttaman sairastumisriskin pienentäminen omahoidon tuella ja elintapaohjauksella korkean riskin potilailla, erityisesti ikääntyneet henkilöt (OTE-projekti) ja työllistymisen tukeminen pitkäaikaistyöttömillä (TEOT-projekti). Toimintaympäristöt, joissa terveydenedistämistoimet toteutuvat, ovat pääsääntöisesti yhteistoiminnallisia ja niissä on jatkettu vuoden 2022 aikana suunnitellusti, mm. neuvolat, päiväkodit, koulut, oppilaitokset, avoimet kohtaamispaikat / -perhekeskukset, järjestöt ja yhteisöt.

Terveydenedistämistoimien sisällöllinen painotus on vuoden 2022 osalta ollut mm. eroosio tietoisuuden lisääminen ja juomakulttuuriin vaikuttaminen (Hapoton huhtikuu -kampanja) sekä kuntalaisten suun terveyserojen välinen kaventaminen (MEK-projekti). Vuoden 2022 osalta voidaan sanoa, että suun terveydenhuollon MEK-projektin toimintatavat ovat vahvasti vakiintuneet käytäntöön ja suun terveydenhuolto vahvasti integroitunut avoimiin kohtaamispaikkoihin ja muihin matalan kynnyksen toimintoihin. Suun terveydenhuollon palvelujen saatavuutta kehitetään THL:n organisoimalla valtakunnallisella Hyvä Vastaanotto-mallilla sekä Lean-kehittämisellä. Hyvä Vastaanotto-toimintaan liittyvä koulutus on alkanut toukokuussa 2022 ja Lean-kehittämisen käyttöönoton koulutus alkaa syyskuussa 2022.

RAHASTOT

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tarkoitus on edistää asuntotuotantoa, kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaa ja kehittämistä sekä talon- ja infrastruktuurin rakentamista ja elinkeinopolitiikan tukemista.

Rahaston pääoma oli vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaan 98 650 191,88 euroa. Lainasaamisten määrä oli 72 119 611,68 euroa. Arvio vuoden 2022 aikana rahastoon palautuvista lyhennyksistä on 3 188 160,25 euroa ja koroista 127 599,11 euroa. Rahaston käytettävissä oleva määrä 2022 on 29 846 339,56 euroa.

Alkuvuonna 2022 rahastosta ei ole myönnetty uusia lainoja tai avustuksia.

Sosiaalinen luototus

Sosiaalisessa luototuksessa myönnetään edullisia luottoja pienituloisille ja vähävaraisille kuntalaisille sekä annetaan taloudellista neuvontaa ja ohjausta luottoa haettaessa sekä tarvittaessa myös luoton maksuohjelman aikana.

Taloudellista neuvontaa ja ohjausta annetaan myös puhelinajoilla. Yksikön työntekijät avustavat tarvittaessa sosiaalitoimen työntekijöitä löytämään ratkaisuja asiakkaiden taloudellisiin ongelmiin.

Jonotusaika henkilökohtaiselle tapaamiselle on ollut lyhyt, noin 1–2 viikkoa.

Asiakkaat ovat pääosin velkaantuneita kuntalaisia. Luoton hakemisen tarkoituksena oli edelleen enimmäkseen velkojen järjestely. Yksikön tavoitteena on saada pienituloisia ja vähävaraisia kuntalaisia käyttämään sosiaalisia luottoja myös kodin hankintoihin ja muihin välttämättömiin tarpeisiin ja tällä tavoin ennaltaehkäistä kuntalaisten ylivelkaantumista.

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuotot vähennettyinä kuluilla olivat ajalla 1.1.-31.8.2022 yhteensä 20 824,95 euroa.

Sosiaalilautakunta on vahvistanut 13.6.2016 § 20 Vantaan sosiaalisen luototuksen lainakoroksi korkolain 633/1982 12 §:n mukaisen viitekoron. Sosiaalisesta luotosta voidaan velalliselta periä kohtuullinen vuotuinen korko, joka kuitenkin voi olla enintään korkolain 633/1982 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko (Laki sosiaalisesta luototuksesta § 6).

Korkolain 633/1982 12 §:n mukainen viitekorko on 0,00 prosenttia ajalla 1.7.- 31.12.2022.

Rahastossa oli käytettävissä 31.8.2022 luottojen myöntämiseen 688 390,07 euroa.

Luottoja myönnettiin 1.1-31.8.22 yhteensä 19 kpl. Kielteisiä luottopäätöksiä tehtiin 43 kpl. Kuntalaisilla esiintyy edelleen runsaasti ylivelkaantumista. Luottoja voitaisiin myöntää rahaston kannalta enemmänkin, mutta hakijoilla ei useinkaan ole realistisia mahdollisuuksia luoton takaisinmaksuun. Sellaisten asiakkaiden tavoittaminen, jotka eivät jo ennestään ole sosiaalityön asiakkuudessa on osoittautunut haasteelliseksi.

Luoton jo saaneille asiakkaille tehtiin 78 maksusuunnitelmaa rästiin jääneiden maksuerien hoitamiseksi ja myönnettiin 138 lyhennysvapaata kuukautta.

Sosiaalisen luototuksen luottotoiminnan tavoitteeksi asetettiin 2004 luottotappioiden jääminen alle valtakunnallisen luottotappioprosentin kuusi (6 %) myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä.

Rahaston luottotappiokirjaukset ovat 31.8.2022 mennessä yhteensä 336 841,47 euroa on 5,1 prosenttia 31.8.2022 mennessä myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä 6 335 871,42 euroa. Sosiaalisen luototuksen tavoitteessa on pysytty.

Vahinkorahasto

Rahaston tarkoituksena on kattaa kaupungin omistamaa tai kaupungin vastuulla olevaa kokonaan tai osittain vakuuttamatonta omaisuutta kohdanneet vahingot sekä muut vahingot, joista kaupunki on voimassa olevan lainsäädännön, kaupunginhallituksen tai – valtuuston päätöksen tai sopimuksen perusteella vastuussa.

Toisen vuosineljänneksen aikana rahastosta on maksettu noin 610 000 euroa, josta noin 40 000 euroa on toiminnasta aiheutuneita vahinkoja, noin 35 000 euroa vastuuvahinkoja ja noin 535 000 euroa vakuutusmaksuja.

INVESTOINNIT

1 000 €	TA 2022	TOT 1-8	TOT-%	Ennuste
INVESTOINTITULOT	**6 875**	**7 817**	**113,7**	**8 123**
Rakentaminen	**-87 741**	**-37 119**	**42,3**	**-76 000**
Uudisrakentaminen	-38 751	-17 423	45,0	-33 500
Korjausrakentaminen	-46 820	-19 506	41,7	-40 500
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	-2 170	-190	8,8	-2 000
Aineeton omaisuus	**-9 200**	**-4 322**	**47,0**	**-9 700**
Julkinen käyttöomaisuus	**-39 000**	**-24 855**	**63,7**	**-43 000**
Liikennealueet	-21 620	-16 019	74,1	-26 400
Urheilualueet	-2 880	-435	15,1	-2 300
Virkistysalueet	-1 250	-1 658	132,7	-1 700
Ympäristörakentaminen	-3 990	-1 208	30,3	-2 000
Yhteishankkeet	-2 260	-2 405	106,4	-3 600
Vantaan ratikka	-7 000	-3 130	44,7	-7 000
Irtain omaisuus	**-9 499**	**-1 846**	**19,4**	**-7 276**
Kiinteä omaisuus	**-10 000**	**-3 099**	**31,0**	**-11 700**
Osakkeet ja osuudet	**-1 500**	**-284**	**18,9**	**-1 500**
INVESTOINTIMENOT	**-156 940**	**-71 524**	**45,6**	**-149 176**
INVESTOINNIT NETTO	**-150 065**	**-63 708**	**42,5**	**-141 053**

Rakentaminen

Vuoden 2022 toimitilainvestointien ennustetaan toteutuvan 76 milj. euron kustannuksin eli alittavan hyväksytyt määrärahat noin 11,7 milj. eurolla.

Uudisrakentaminen

Uudisrakennusten 2022 investointikustannusten ennustetaan alittavan määrärahat noin 5,3 milj. eurolla, koska usea vuoden 2022 hankealoitus on siirtynyt myöhemmäksi. Hankkeiden aikatauluviiveisin vaikuttavat erityisesti henkilöstöresurssit sekä rakentamisen markkinatilanteen häiriöt muun muassa materiaalisaatavuudessa.

Toisella osavuosikatsausjaksolla valmistuivat Aviapolis X tapahtumatila -paviljonki sekä Vapaalan vuokrapaviljonkipäiväkoti.

Rakennusvaiheessa olivat Kelokuusen, Koivukylän I, Lauhatien ja Patotien päiväkodit sekä Jokiniemen ala-astekoulun laajennushanke ja Hakunilan urheilupuiston tekojääkentän huoltorakennus. Latupuiston ja Korson päiväkodit olivat tarjouskilpailuvaiheessa.

Suunnitteluvaiheessa olivat Karhunkierroksen päiväkoti, Mårtensdals bildingsrum päiväkoti, Elmon uimahalli, Hoivatila Vuorikummun laajennus ja Vaskivuoren lukion laajennus.

Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa olivat Kanniston koulun II vaihe, Aviapoliksen, Kivistön ja Kaskelan päiväkodit, Kuusijärvihanke sekä lisäksi Kytöpuiston, Itä-Hakkilan ja Ilolan koulujen yhteinen väistötilapaviljonki.

Myyrmäen ja Koivukylän perhekeskustoiminnan esiselvitykset olivat valmistelussa.

Konserniyhtiöiden uudishankkeita kaupungin toimitiloiksi ei valmistunut tarkastelujaksolla.

VAV:n hankkeista Koisoniittyhanke Koivuhaassa oli rakennusvaiheessa ja Tikkurilan vanhustenkeskushanke suunnitteluvaiheessa.

VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeista suunnitteluvaiheessa olivat Jokiuoman päiväkoti, Varia Vehkalan uudet toimitilat sekä Kansainvälisen koulun tilamuutokset ja pintaremontti. Tikkurilan toimitilahankkeen sopimukset purettiin kesäkaudella.

VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeista hankevalmisteluvaiheessa olivat Karsikkokuja 17 perhekeskuksen laajentaminen, Koivukylän terveysaseman hammashoitolan laajentaminen ja Aviapoliksen uusi lukio.

Kaupunkikonsernin ulkopuolisista vuokrahankkeista rakennusvaiheessa olivat 2023 valmistuva Kivistön palvelukeskittymä, josta kaupungille on vuokrattu kirjasto- ja sotetiloja sekä Kivistön koulualueen pysäköintilaitos. Ruusupuun päiväkoti oli suunnitteluvaiheessa (KVR-toteuttaja).

Tarveselvitys/hankesuunnitteluvaiheessa olivat toimintakeskus kehitysvammaisille, pelastuslaitoksen valmiusasemat (4 kpl), Myyrmäen perhekeskuksen toiminnan laajentaminen sekä Tikkurilan hyvinvointikeskus.

Korjausrakentaminen

Korjausrakentaminen työohjelman mukaisten hankkeiden kustannusten ennustetaan alittavan talousarvion 6,3 milj. eurolla. Alitus johtuu pääosin henkilöstöresurssipulan aiheuttamista hankkeiden aikatauluviiveistä, materiaalien saatavuusongelmista sekä päiväkotikorjausten väistötilojen puutteesta. Päiväkoti hankkeiden ajoitusta on pyritty aikatauluttamaan olemassa olevien väistötilojen ajallisen käytettävyyden mukaan.

Tarkastelujaksolla suurimmista hankkeista valmistuivat:
- Sandkulla Navethalian välipohjakorjaus
- Håkansbölen kartanon talousrakennusten peruskorjaustyöt
- Ravurin päiväkodin päärakennuksen tekniset korjaustyöt
- Kiirunan ja Keihäspuiston päiväkotien märkätilojen korjaukset
- Jokirannan, Mikkolan, Lehtikuusen Havu ja Vierumäen koulujen tilamuutostyöt

Rakennusvaiheessa olivat:
- Kilterin koulun peruskorjaus
- Jokiniemen ala-astekoulun muutos- ja korjaustyöt
- Tikkurilan urheilupuiston huoltorakennuksen korjaustyöt
- Kaunialan sairaalan hissiryhmän uusiminen
- Lehtikuusen koulun hammashoitolan tekninen osakorjaus
- Kaivokselan koulun tilakorjaukset
- Martinlaakson ja Vierumäen koulujen pihakorjaukset
- Simpukan ja Urheilupuiston päiväkotien pihakorjaukset
- Myyrmäen urheilutalon parkkialueen korjaus

Suunnitteluvaiheessa olivat:
- Leppäkorven puukoulun peruskorjaus
- Hoivatila Vuorikummun korjaustyöt laajennuksen yhteydessä
- Vaskivuoren lukion korjaus- ja muutostyöt laajennuksen yhteydessä
- Mårtensdals skolan korjaus- ja muutostyöt
- Pähkinänsärkijän päiväkodin tekninen osakorjaus
- Nuorisotila Wintin talousrakennusten peruskorjaus
- Ylästön, Vallinojan, Päiväkummun, Nissaksen päiväkotien korjaustyöt

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat:
- Kulttuuritehdas Vernissan perusparannus
- Kytöpuiston koulun muutos- ja korjaustyöt
- Jokivarren koulun muutos- ja korjaustyöt
- Kulomäen koulun korjaustyöt
- Hakunilan lisäoppimistilat muutos- ja korjaustyöt
- Mistelin ja Riihipellon päiväkotien korjaustyöt
- Myyrmäen toimintakeskuksen peruskorjaus

- Hakunilan kartanon päärakennuksen peruskorjaus
- Nuorisotila Tonttulan korjaukset

Sisäilmaongelmien korjaustyöt jatkuivat monessa toimitilassa niihin suunniteltujen korjaustarpeiden mukaisesti ja resurssien sallimalla tavalla. Sisäilmakorjausten arvioidaan tässä vaiheessa vuotta toteutuvan 3,5 milj. euron kustannuksin, joka on 1,5 milj. euroa alle talousarvion. Tarkastelujaksolla valmistuivat Päiväkummun, Kivimäen, Rekolan, Simonkallion, Varia Koivukylän ja Varia Myyrmäen koulutilojen sisäilmakorjaukset sekä Yrttitien ja Kimokujan päiväkotien sisäilmakorjaukset. Sotungin koulun osalta sisäilmakorjaukset jatkuvat syyskaudelle.

Energiansäästöhankkeiden osalta toteutusvaiheessa ovat Vierumäen ja Jokivarren koulun maalämpöön siirtyminen sekä kesän led-valaistusmuutoksia toteutettiin Askiston, Jokirannan, Rekolan, Rekolanmäen ja Vierumäen kouluissa, Kiirunantien ja Kimokujan päiväkodeissa sekä Hakunilan uimahallissa.

Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

Vuokra- ja osaketilojen muutostöiden kustannusten ennustetaan alittavan määrärahat noin 0,2 milj. euroa. Alitus johtuu Kivistön palvelukeskus -hankkeen valmistumisen siirtymisestä vuodelle 2023.

Toteumaa oli kertynyt vain vähäisesti sisäilmakorjauksiin ja 2021 lopulla valmistuneisiin hankkeisiin. Sisäilmakorjausten arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Aineeton omaisuus

Aineettoman omaisuuden investointeja on toteutunut 4,3 milj. euroa. Investointiohjelman ennustetaan ylittävän talousarvion 0,5 milj. eurolla. Ohjelmasta viimeksi valmistuneita projekteja: Osallistuvan budjetointi, SAP BI ympäristön korvaus ja Sähköinen allekirjoitus. Merkittävimpiä käynnissä olevia projekteja: DigiOne ja HR 365 käyttöönotot, Matti jatkokehitys, ServiceNow jatkokehitys, Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä, Vantaa.fi verkkojulkaisu sekä jatkuvaluonteisena Tietoliikenteen ja verkkojen kehittäminen. Hyötyjenhallinta-toimintamallia otettiin käyttöön, jolla tavoitellaan investointiprojektien elinkaaren kattavaa hyötyjen arviointia, mittaamista ja realisoitumisen seurantaa.

Julkinen käyttöomaisuus

Merkittävimpiä käynnissä olevia liikennealueiden hankkeita ovat Luhtitien rakentaminen, Riipiläntien 2. vaiheen rakentaminen sekä Kivistön alueen kadut. Alkavia liikennealueiden hankkeita ovat Manttaalitie ja Annefredin alueen kadut. Ympäristörakentamisen osalta ei ole käynnissä olevia tai alkavia merkittäviä hankkeita tänä vuonna. Urheilualueista merkittävin käynnissä oleva kohde on Hakunilan urheilupuiston tekojääkentän rakentaminen. Elmon urheilupuiston esirakentaminen käynnistyy loppuvuodesta 2022. Virkistysalueiden osalta jatkuvat Kuusijärven alueen kehittämiskohteet.

Väyläviraston kanssa yhteishankkeena toteutettava Kehä III parantaminen Askiston kohdalla valmistuu vuoden 2022 aikana lukuun ottamatta vähäisiä viimeistelytöitä.

Vantaan ratikan suunnittelu on edistynyt katusuunnittelun, asemakaavoituksen ja kaavarunkotyön osalta. Traficom on hyväksynyt MAL-avustushakemuksen vuosille 2021–2023 suunnittelukustannuksiin. Ratikan asemakaavaehdotuksista on käsitelty kaupunkiympäristölautakunnassa viisi kappaletta (noin 25 %). Tämän hetken arvion mukaan asemakaavoja on käsitelty kaupunkiympäristölautakunnassa vuoden loppuun mennessä yli 50 prosenttia. Katu- ja puistosuunnitelmista on ollut nähtävillä noin 15 prosenttia. Tämän hetken arvion mukaan katu- ja puistosuunnitelmista valmistuu tämän vuoden aikana nähtäville noin 70 prosenttia.

Irtain omaisuus

Kaupunkistrategia ja -johdon toimialan irtaimen omaisuuden hankintoihin on Työllisyyspalveluiden Vernissakadun toimitilojen kalustamiseen varattu 20 000 euroa, josta on toteutunut tähän mennessä 23 prosenttia.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan irtaimen omaisuuden määrärahan ennustetaan toteutuvan suunnitelman mukaisesti.

Kaupunkikulttuurin toimialan irtaimen hankinnat toteutuvat budjetin mukaisina. Pitkät hankintaprosessit ja pidentyneet toimitusajat ovat syy alhaisiin toteumaprosentteihin tässä vaiheessa vuotta.

Kaupunkiympäristön toimialan irtaimen omaisuuden määrärahojen ennustetaan alittuvan viivästyneiden hankintojen takia. Ajoneuvojen hankintasuunnitelma ei toteudu kaikilta osin, johtuen ajoneuvojen pitkistä toimitusajoista, arvioidut toimitusajat ovat keväällä 2023. Joitain vuodelle 2023 suunniteltuja hankintoja on kuitenkin voitu siirtää kuluvalle vuodelle.

Tilahallinnan ja toimitilajohtamisen käyttöön varatusta irtaimen omaisuuden määrärahasta oli suurin osa käyttämättä. Loppuvuodesta on tiedossa kunnossapitotöihin liittyviä irtokaluste- ja laitehankintoja mm. keittiöihin.

Kiinteä omaisuus

Maa-alueita on hankittu usealla vapaaehtoisella kaupalla ja kaupungin etuosto-oikeutta käyttämällä yhteensä noin 29 ha. Alueet ovat yleiskaavan mukaisia asunto- työpaikka-, suojelu- ja virkistysalueita. Kiinteän omaisuuden ostoihin on käytetty yhteensä noin 3,2 milj. euroa ja maa-alueiden kunnostukseen noin 0,3 milj. euroa. alkuvuoden aikana. Päätöksiä kiinteän omaisuuden hankinnasta on tehty tämän lisäksi noin 2,6 milj. euron arvosta ja useita maanhankintaneuvotteluja on käynnissä. Kiinteän omaisuuden investointeja ennustetaan toteutuvan 1,7 milj. euroa yli talousarvion.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeiden myyntejä on toteutunut yhteensä 17,7 milj. euroa 31.8. mennessä, joka koostuu Vantaan Työterveys Oy:n osakkeiden myynnistä 1,1 milj. euroa ja Tikkurilan keskustapysäköinnin purkautuminen yhteensä 0,6 milj. euroa.

Osakkeiden ostoja on toteutunut yhteensä 0,3 milj. euroa, josta 0,1 milj. euroa on Suomi-Rata Oy:n osakassopimuksen mukainen ensimmäinen rahoituskutsu yhtiön sijoitetun vapaan pääoman rahastoon. Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy osakemerkintä 0,1 milj. euroa. Muita osakkeita on ostettu 0,09 milj. euroa.

Liikelaitosten investoinnit

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen Vantaan valtuuston asettama sitova tavoite investoinneille vuodelle 2022 on 2,5 milj. euroa. Kaupunginjohtajan ja pelastusjohtajan 8.4.2022 käymien neuvotteluiden perusteella vuoden 2022 investoinneista toteutetaan investointirahoituksella vain kesken olleet ajoneuvohankkeet ja muut hankkeet toteutetaan leasingrahoituksella. Investointirahoituksella toteutettavat hankkeet on valmistuneet ja niihin on käytetty noin 574 000 euroa (23 %). Leasingrahoituksella toteutettavista hankkeista on tehty tilauksia noin 1,8 milj. euroa (72 %).

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen taseessa ei ole poistettavaa omaisuutta. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen hoitoyksiköitä korvataan vanhenemisen seurauksena, hoitoyksiköiden korvaushankinnat toteutetaan leasingsopimusjärjestelyillä.

HENKILÖSTÖ

	31.8.2021	31.8.2022
Kaupunkistrategia ja johto	499	517
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	508	530
Kaupunkikulttuuri	705	701
Sosiaali- ja terveydenhuolto	3 112	3 203
Suun terveydenhuollon liikelaitos	300	298
Kasvatus ja oppiminen	5 638	5 700
Kaupunkiympäristö	650	650
Yhteensä	**11 412**	**11 599**

Lähteet:
Vuoden 2021 henkilöstömäärät on raportoitu Kompassi järjestelmästä ja vuoden 2022 henkilöstömäärät on raportoitu eHIJAT-henkilöstötietojärjestelmästä sekä HUS Asvian Prima palkanlaskentajärjestelmästä (Sosiaali- ja terveystoimi ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitos.).

Palkkamenot on raportoitu SAP kirjanpidon toteuma maksetut palkat ja palkkiot raportointi 31.8.

Palkkamenojen ja henkilöstömäärän kehitys

Henkilöstömäärä kasvoi 186 hengellä vuoteen 2021 verrattuna. Palkkamenot olivat 307,6 milj. euroa, joka on 8,2 milj. euroa (2,7 %) enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Palkkoja on nostanut henkilöstömäärän kasvu sekä 1.6. alkaen kaikkia sopimusaloja koskeva keskimäärin 2 prosentin yleiskorotus. Korotus maksettiin siis myös Tehyn ja Superin edustamalle henkilöstölle, vaikka kyseiset järjestöt eivät ole solmineet työnantajan kanssa edelleenkään virka- eikä työehtosopimusta.

Kuntatyönantajat (KT) sekä henkilöstöjärjestöt JAU ja JUKO ovat siis päässeet erillissopimukseen kunta-alan uusista työ- ja virkaehtosopimuksista sopimuskaudelle 2022–2025. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia. Vuonna 2022 kustannukset nousevat keskimäärin 1,76 prosenttia.

Henkilöstön saatavuus

Vantaan kaupungilla on tehty laaja-alaisesti työtä saatavuuden parantamiseksi erityisesti ns. pula-aloilla. Työ on keskittynyt aiemmin lähinnä soteen (lääkärit, sosiaalityöntekijät, hoitajat) sekä varhaiskasvatuksen opettajiin. Nyt valmistelun alla olevassa Työvoiman saatavuusohjelmassa vuosille 2022–2024 on näkökulma laaja-alaisempi ja se koskee kaikkia 1.1.2023 kaupungilla olevia työntekijä- tai viranhaltijaryhmiä. Ohjelman ajatuksena on kehittää ensisijaisesti pitovoimaa, koska se osaltaan tukee myös vetovoimaa. Keskeisintä on, että saatavuutta tullaan vahvistamaan laaja-alaisin toimenpitein.

Sosiaali- ja terveystoimen työvoimapula-aloilla on jatkettu nopean rekrytoinnin toimintatapaa. Lisäksi varhaiskasvatukseen on tehty lisätoimenpiteitä, joilla katsotaan olevan sekä pito- että vetovoimaa vahvistavia vaikutuksia. Esimerkkinä tästä on monikulttuuristen ja erityisten saatavuushaasteiden kanssa kamppailevien päiväkotien varhaiskasvatusopettajille ja lastenhoitajille myönnetyt rekrytointilisät.

Henkilöstön kehittäminen

Toimialoilla ja palvelualueilla on jatkettu koulutussuunnitelmien mukaisten koulutusten toteutusta ja osaamisen kehittämistä. Osaamisen kehittämisen vuosikellot ja työryhmät toimivat toimialoilla suunnitelmien mukaisesti ja joillakin toimialoilla on tarkasteltu osaamisen kehittämistä pidemmällä aikaperspektiivillä. Kasvatus ja oppiminen toimialla on kevään 2022 aikana johdon ja osaamisen kehit-

tämisryhmän työpajoissa määritelty toimialan strategiset osaamiset. Osaamisen kehittäminen keskittyy koko toimialalla strategisten osaamisten kehittämiseen sen lisäksi, että varmistetaan jatkossakin henkilöstön vahva ammatillinen osaaminen.

Esihenkilöille on toteutettu avoimena erilaisia johtamisen kehittämisen valmennuksia näitä ovat mm Esimiehenä Vantaalla- valmennus sekä erilaiset lyhyemmät esimiesten työpajat, luennot tai ryhmäcoaching-ohjelmat. Valmennuksissa on tullut ns uudeksi normaaliksi hybridimalli, jossa osa valmennuksesta toteutetaan lähitapaamisissa, osa etänä. Tuotannossa on ollut myös kaksi tutkintoon johtavaa esihenkilöiden koulutusohjelmaa Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkintokoulutus, josta ryhmä valmistui toukokuussa ja osallistujat suorittivat erikoisammatti tutkinnon. Lisäksi tuotannossa on edelleen Lähiesimiestyön ammattitutkintokoulutus. Uuteen valtuustokauden strategiaan liittyen on luotu uusi strateginen valmennusohjelma palvelualueiden johtajille, valmennus käynnistyy syyskuun alussa.

Työhyvinvoinnin arviointia ja tuloksia

Uusi työsuojelutoimikausi 2022–2025 käynnistyi vuoden 2022 alussa. Työsuojeluvaltuutettuja aloitti kaikkiaan 11 kokoaikaista aiemman kauden 8 kokoaikaisen ja 2 osa-aikaisen työsuojeluvaltuutetun asemesta. Koska työsuojeluryhmä uusiutui voimakkaasti, panostettiin erityisesti työsuojeluosaamiseen mm. toteuttamalla alkuvuoden aikana yhteistoteutuksena Työturvallisuuskeskuksen kanssa työsuojelun peruskurssi koko työsuojeluryhmälle sekä ensimmäisille työsuojeluvaravaltuutetuille. Tapaturmavakuutukseen sekä tapaturmatutkintaan liittyen lisäksi toteutettiin kaksi erillistä valmennustilaisuutta yhteistyössä tapaturmavakuutusyhtiön kanssa.

Alkuvuonna 2022 työssä tapahtuneiden tapaturmien määrä on ollut samaa luokkaa kuin edellisenä vuonna, mutta työmatkatapaturmien määrä sekä tapaturmista aiheutuneet kokonaiskustannukset ovat lisääntyneet. Erityisesti liukastumiset ja kaatumiset ovat aiheuttaneet kustannuksia.

Vuoden 2022 kuuden ensimmäisen kuukauden sairauspoissaolot ovat lisääntyneet edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Nousua on tapahtunut kaikilla toimialoilla. (Lähde Hijat: 6kk/22 ilman sotea, pelaa ja opiskelijahuoltoa 5,05 % sekä vastaavasti 6kk/21 3,72 %, kokokaupunki 6 kk/21 4,09 %).

Vantaa on saanut Kevan rahoitusta Kestävä työkykyhankkeelle, jonka tarkoituksena on kokeilujen ja niiden arviointien kautta löytää sekä työntekijöille että esihenkilöille vaikuttavia mielenterveyttä tukevia tuotteita, joita voidaan jatkossa hyödyntää varhaisen vaiheen mielen hyvinvoinnin tukemisen työkaluina. Kokeiluja on tehty ja tehdään edelleen tämän vuoden aikana, lisäksi on tarkoitus ensi keväänä arvioida kokeilujen vaikutuksia ja pohtia vaikuttavuutta palautteiden ja kokemusten kautta sekä arvioida otammeko jotain kokeiluista kaupunkitasoisesti pysyvään käyttöön.

VANTAAN KAUPUNGIN SUURIMMAT TYTÄRYHTIÖT

Suurimpien tytäryhtiöiden osavuosiraportissa raportoidaan näiden toimintaa ja taloutta ajalta 1.1.-31.8.2022. Raportin tiedot perustuvat konserniohjauksen lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien elokuun 2022 loppuun mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin.

Yhtiöiden toimittamat tulos- ja tasetiedot ovat tietojen keruuhetkellä olleet vielä osin keskeneräisiä, mistä johtuen elokuun osalta toimitetut tiedot ovat ennusteita. Yhtiöiden kokoeroista, toimialojen- ja toiminnan erilaisuuksista sekä toimitusjohtajien toimittamien raporttien erilaisuudesta johtuen raportointi ei ole kaikkien yhtiöiden osalta yhteneväistä. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konserniohjaus.

Vantaa
Vanda